

Úřad vlády
České republiky

**Informace o plnění usnesení vlády týkajících se integrace romské
menšiny a aktivního postupu státní správy při uskutečňování
opatření přijatých souvisejícími usneseními vlády ke dni 31. 12. 2024**

Úřad vlády České republiky
Oddělení národnostních menšin a romských záležitostí
Praha 2025

OBSAH

OBSAH.....	2
1. Ministerstvo kultury	5
a) Informace o plnění usnesení vlády týkajících se integrace romské menšiny a aktivního postupu státní správy při uskutečňování opatření přijatých souvisejícími usneseními vlády ke dni 31.12.2024	5
b) Seznam pracovních orgánů Ministerstva kultury (komise, výbory, pracovní skupiny), které se obsahově týkají tématu romské integrace či jiných témat souvisejících s romskou menšinou.	10
c) Doplnující informace pro zpracování Zprávy o stavu romské menšiny v České republice za rok 2024.....	10
2. Ministerstvo pro místní rozvoj	24
a) Informace o plnění usnesení vlády týkajících se integrace romské menšiny a aktivního postupu státní správy při uskutečňování opatření přijatých souvisejícími usneseními vlády ke dni 31.12.2024	24
b) Seznam pracovních orgánů Ministerstva pro místní rozvoj (komise, výbory, pracovní skupiny), které se obsahově týkají tématu romské integrace či jiných témat souvisejících s romskou menšinou.	25
c) Doplnující informace pro zpracování Zprávy o stavu romské menšiny v České republice za rok 2024.....	25
3. Ministerstvo obrany.....	26
a) Informace o plnění úkolového listu č. 190, který přijal ministr obrany dne 23.06.2004 26	
b) Seznam pracovních orgánů Ministerstva obrany (komise, výbory, pracovní skupiny), které se obsahově týkají tématu romské integrace či jiných témat souvisejících s romskou menšinou.	27
c) Doplnující informace pro zpracování Zprávy o stavu romské menšiny v České republice za rok 2024.....	27
4. Ministerstvo průmyslu a obchodu	27
a) Informace o plnění usnesení vlády týkajících se integrace romské menšiny a aktivního postupu státní správy při uskutečňování opatření přijatých souvisejícími usneseními vlády ke dni 31.12.2024	27
b) Seznam pracovních orgánů Ministerstva průmyslu a obchodu (komise, výbory, pracovní skupiny), které se obsahově týkají tématu romské integrace či jiných témat souvisejících s romskou menšinou.	29
c) Doplnující informace pro zpracování Zprávy o stavu romské menšiny v České republice za rok 2024.....	30
5. Ministerstvo práce a sociálních věcí	32

a) Informace o plnění usnesení vlády týkajících se integrace romské menšiny a aktivního postupu státní správy při uskutečňování opatření přijatých souvisejícími usneseními vlády ke dni 31.12.2024	32
b) Seznam pracovních orgánů Ministerstva práce a sociálních věcí (komise, výbory, pracovní skupiny), které se obsahově týkají tématu romské integrace či jiných témat souvisejících s romskou menšinou.	42
c) Doplnující informace pro zpracování Zprávy o stavu romské menšiny v České republice za rok 2024.....	42
6. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	45
a) Informace o plnění usnesení vlády týkajících se integrace romské menšiny a aktivního postupu státní správy při uskutečňování opatření přijatých souvisejícími usneseními vlády ke dni 31.12.2024	45
b) Seznam pracovních orgánů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (komise, výbory, pracovní skupiny), které se obsahově týkají tématu romské integrace či jiných témat souvisejících s romskou menšinou.	49
c) Doplnující informace pro zpracování Zprávy o stavu romské menšiny v České republice za rok 2024.....	50
7. Ministerstvo vnitra	51
a) Informace o plnění usnesení vlády týkajících se integrace romské menšiny a aktivního postupu státní správy při uskutečňování opatření přijatých souvisejícími usneseními vlády ke dni 31.12.2024	51
b) Seznam pracovních orgánů Ministerstva vnitra (komise, výbory, pracovní skupiny), které se obsahově týkají tématu romské integrace či jiných témat souvisejících s romskou menšinou.	54
c) Doplnující informace pro zpracování Zprávy o stavu romské menšiny v České republice za rok 2024.....	55
8. Ministerstvo zdravotnictví	56
a) Informace o plnění usnesení vlády týkajících se integrace romské menšiny a aktivního postupu státní správy při uskutečňování opatření přijatých souvisejícími usneseními vlády ke dni 31.12.2024	56
b) Seznam pracovních orgánů Ministerstva zdravotnictví (komise, výbory, pracovní skupiny), které se obsahově týkají tématu romské integrace či jiných témat souvisejících s romskou menšinou.	58
c) Doplnující informace pro zpracování Zprávy o stavu romské menšiny v České republice za rok 2024.....	59
9. Ministerstvo zemědělství.....	60
a) Informace o plnění usnesení vlády týkajících se integrace romské menšiny a aktivního postupu státní správy při uskutečňování opatření přijatých souvisejícími usneseními vlády ke dni 31.12.2024	60

b)	Seznam pracovních orgánů Ministerstva zemědělství (komise, výbory, pracovní skupiny), které se obsahově týkají tématu romské integrace či jiných témat souvisejících s romskou menšinou.	63
c)	Doplňující informace pro zpracování Zprávy o stavu romské menšiny v České republice za rok 2024.....	63
10.	Ministerstvo zahraničních věcí	63
a)	Seznam pracovních orgánů Ministerstva zahraničních věcí (komise, výbory, pracovní skupiny), které se obsahově týkají tématu romské integrace či jiných témat souvisejících s romskou menšinou.	63
b)	Doplňující informace pro zpracování Zprávy o stavu romské menšiny v České republice za rok 2024.....	63

1. Ministerstvo kultury

a) Informace o plnění usnesení vlády týkajících se integrace romské menšiny a aktivního postupu státní správy při uskutečňování opatření přijatých souvisejícími usneseními vlády ke dni 31.12.2024

Usnesením vlády ze dne 11. května 2016 č. 416, k Revizi úkolů vyplývajících z usnesení vlády, týkajících se integrace romské menšiny, vláda uložila ministru kultury průběžně podporovat, v rámci existujících dotačních programů, včlenění romské kultury, při zachování její jedinečnosti, do většinové kultury české společnosti.

I v roce 2024 se do relevantních dotačních programů Ministerstva kultury hlásili s žádostí o podporu obdobní žadatelé jako v roce předchozím a obdobný byl i počet a obsah jednotlivých projektů. Až na výjimky byla většina z těchto projektů realizována v zamýšleném rozsahu. Někteří z žadatelů se ovšem i v tomto roce rozhodli od realizace podpořeného projektu odstoupit. Ve dvou případech nebyla dotace poskytnuta z důvodu pozdě zaslání vyúčtování projektu žadatele realizovaného v roce 2023.

Ve výběrovém dotačním řízení v programu na **podporu kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin žijících v České republice** byla v roce 2024 podpořena žádost spolku Slovo 21, z. s., na podporu Světového romského festivalu KHAMORO 2024. V souladu se stále platným usnesením vlády České republiky ze dne 7. dubna 2003 č. 347 o podpoře Světového romského festivalu KHAMORO Praha a v souladu s usnesením vlády č. 447 ze dne 10. 5. 2021 o Strategii rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie romské integrace) 2021–2030, byl uvedený projekt podpořen částkou ve výši 1 100 000,- Kč. Na základě obdržené žádosti o navýšení, následného kladného rozhodnutí ministra a s ohledem na nedočerpanou alokaci v uvedeném dotačním programu, činila konečná finanční podpora festivalu **1 200 000 Kč**.

Ve výběrovém dotačním řízení v programu na **podporu integrace příslušníků romské menšiny** bylo v roce 2024 oceněno 19 projektů od stejného počtu žadatelů. Jednalo se o podporu jak jednorázových akcí tematicky a obsahově naplňujících jeden či více z tematických okruhů daného dotačního programu, tak i o podporu celoročních projektů žadatelů. Celková poskytnutá částka činila 1 923 700 Kč. Tři z žadatelů následně od projektů odstoupili a poskytnuté dotace v celkové výši 201 000 Kč tím nebyly čerpány. S ohledem na tyto nevyčerpané finanční prostředky byli následně z rozhodnutí ministra kultury podpořeni dva z původně neúspěšných žadatelů, a to částkou 207 300 Kč. Po odečtení následných vratek v celkové výši 41 905 Kč, byla konečná vyplacená částka v uvedeném dotačním programu **1 888 095 Kč**.

**Přehled podpořených projektů v dotačním programu Ministerstva kultury
Podpora integrace příslušníků romské menšiny 2024**

Předkladatel	Projekt	Dotace (v Kč)
ARA ART, z. s., Praha	Artivismus – ARA ART 2024 celoroční činnost	500 000
Comunités, z. s., Liberec	Melodia 2024	74 000
Demokratická aliance Romů ČR z. s., Valašské Meziříčí	Romská píseň 2024, 30. ročník festivalu	205 500
DROM, romské středisko, p. o., Brno	My a společnost kolem nás	150 000
Charita Ústí nad Labem	Rotahufest 2024	40 000
Cheiron T, o.p.s., Tábor	Romfest 2024	70 000*
KoCeRo – komunitní centrum Rovnost o.p.s., Český Krumlov	Pro radost	35 000
Oblastní charita Pardubice	Podpora romské hudební, pěvecké a taneční skupiny Loly Růža	60 000**
Prostor plus, o.p.s., Kolín	V lese fest 2024	70 000*
Roma – spolek HK, Hradec Králové	Romský festival 2024	70 000
Romani hub, z. s., Brno	Letní škola Romipen 2024	100 000***
Romano jasnica, z. s., Trmice	17. Různobarevný festival	70 000
Romodrom, o.p.s., Praha	Miri Gilí 2024, IX. Ročník	147 300**
Salesiánské středisko mládeže – dům dětí a mládeže Plzeň	Chovej se kulturně – kulturně vzdělávací a výchovné aktivity pro sociálně znevýhodněné romské děti a mládež	50 000
Gil'ora, z. s., Praha	Tutoriali perdal o lavutara: Podpora romské hudební kultury prostřednictvím vytváření online tutoriálů	67 200
Slovo 21, z. s., Praha	Podpora romské literatury – spisovatelský klub Paramisara (Pohádkáři)	47 000
Společenství Romů na Moravě Romano jekhetaniben pre Morava, Brno	Kulturní aktivity SRNM	125 000***
tranzit.cz, Praha	Jinotaj	61 000*

Výbor pro odškodnění romského holocaustu v ČR, Hořice	Pietní akt Lety 2024	49 000
Vzájemné soužití o.p.s., Ostrava	Romano Bariopen 2024	40 000
Živá paměť, o.p.s., Praha	Putovní fotografická výstava – Osudy Romů za druhé světové války	100 000

* Podpořeno, ale žadatel od projektu odstoupil a částku nečerpal.

** Dodatečně podpořený projekt z rozhodnutí ministra.

*** Projekty, u nichž byla část dotace vrácena. Vraceny byly finanční prostředky v celkové výši 41 905 Kč.

Kromě výše uvedených výběrových dotačních řízení, spadajících do působnosti **odboru regionální a národnostní kultury**, získávají projekty příslušníků romské menšiny rovněž podporu z dalších programů resortu.

V rámci dotačního programu **na podporu rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin odboru médií a audiovizí** bylo z jeho celkové hodnoty 21 150 000 Kč ve prospěch romských projektů poskytnuto 3 789 900 Kč, což představuje 17,9 % z celkové alokace programu. Šlo o podporu periodických tiskovin, novin a časopisů, **Romano džaniben, Romano hangos, Romano vodi a Kereka a dvou mediálních projektů.**

V rámci programu Podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin byly oceněny tyto projekty příslušníků romské menšiny

Předkladatel, místo	Projekt	Dotace v Kč
Romano džaniben, z.s., Praha	Romano džaniben/ Romské vědění	500 000
Společenství Romů na Moravě, Brno	Romano hangos/Romský hlas	900 000
Romea, o.p.s., Praha	Romano vodi/Romská duše	700 000
Demokratická aliance Romů ČR, z.s., Val. Mez.	Kereka/Kruh	1 398 900
TUKE.TV, z.s., Dolní Kounice	Amare lavutara	216 000
Regionální televize, s.r.o., Praha	Žijí mezi námi, medailon	75 000
Celkem		3 789 900

V gesci **odboru umění, literatury, knihoven a kreativních průmyslů** jsou poskytovány dotace na podporu různých kulturních projektů. Při hodnocení projektů ve výběrových dotačních řízeních je rozhodující umělecká, resp. odborná, kvalita projektů, nikoli jejich vztah k problematice romské menšiny. Ovšem dotované kulturní projekty ve svých konečných důsledcích přispívají ke zlepšení situace romské menšiny v České republice, především v oblasti přístupu jejích příslušníků ke kultuře, a naopak i k poznání kultury romské menšiny.

Některé projekty, které byly v roce 2024 spolufinancovány dotacemi poskytovanými ze státního rozpočtu v oblasti profesionálního umění, přímo podporují kulturní dialog

a poznávání kultur národnostních menšin, romskou menšinu nevyjímaje. Jde především o velké multikulturní festivaly, jejichž cílem je, mimo jiné, přispět ke vzájemnému poznávání české společnosti a příslušníků jiných národností a etnik, což v konečném důsledku přispívá ke vzájemnému pochopení a toleranci mezi českou většinou a národnostními menšinami včetně menšiny romské, potažmo k jejich lepšímu začleňování do většinové společnosti. Tyto projekty ovšem necílí primárně na romskou menšinu, pouze se jí mohou (nikoli musí) týkat. Podobně jako v předchozích letech tak **odbor umění, literatury, knihoven a kreativních odvětví** poskytl dotaci ve výši 1 000 000 Kč na festival **RESPECT PLUS**, žadatele Rachot Production, s. r. o., který je příležitostí pro **vzájemné poznávání různých kultur**, včetně kultury romské, a je to tedy jeden z nástrojů pro integraci romské menšiny.

Pokládáme za vhodné zmínit ve Zprávě o stavu romské menšiny v České republice za rok 2024, že projekty dotované Ministerstvem kultury přispívají k tomu, aby příslušníci romské menšiny nebyli ohroženi sociálním vyloučením ve smyslu § 3 písm. f) zákona č. 108/2006 Sb. Tyto akce přispívají také k sociálnímu začleňování příslušníků romské menšiny, jakož i k naplnění některých práv, která romská menšina, stejně jako jiné národnostní menšiny, má podle zákona č. 273/2001 Sb.: jde o právo na aktivní účast na kulturním a společenském životě (§ 6 odst. 1 uvedeného zákona) a o právo na rozvoj kultury příslušníků národnostních menšin (§ 12 uvedeného zákona).

V dotačním programu **Knihovna 21. století**, který má ve své gesci **oddělení literatury a knihoven**, a je určen provozovatelům knihoven, zapsaných v evidenci knihoven MK, jenž cílí na podporu práce s národnostními menšinami, integraci cizinců, podporu všeobecné dostupnosti knihovnických služeb pro občany se zdravotním postižením, na kulturní, výchovnou a vzdělávací činnost knihoven a vzdělávání knihovníků, nebyl v roce 2024 (na rozdíl od let předchozích) podpořen žádný projekt, který by jakkoliv souvisel s romskou tematikou. Přesto je zde vhodné zmínit, že knihovny obecně dle knihovního zákona (zákon č. 257/2001 Sb.) poskytují veřejné knihovnické a informační služby v rozsahu stanoveném v § 4 odst. 1 knihovního zákona, na principu rovnosti. Tyto zákonem vymezené služby jsou tedy knihovnami poskytovány všem bez rozdílu a bezplatně. Služby knihoven je tak možné rovněž vnímat jako jeden z nástrojů pro celkové zlepšení situace romské menšiny. V současném pojetí instituce knihovny již není vnímána jako pouhá „půjčovna knih“, ale plní též tzv. komunitní funkci. Ta je zmíněna v § 13 nařízení vlády č. 288/2002 Sb. a rovněž v Koncepci rozvoje knihoven v České republice na léta 2021–2027, jež byla schválena usnesením vlády ze dne 17. 8. 2020 č. 840. Tato koncepce chápe knihovny, mimo jiné, jako pilíře občanské společnosti, vzdělanosti a kultury. Knihovny obecně nabízejí svobodný prostor pro veřejné debaty i pro sdílení zájmů komunit. Jsou institucemi, které se tímto způsobem podílejí na formování a upevňování klíčových hodnot společnosti, na jejich předávání i šíření a tato skutečnost se úzce dotýká i romské menšiny.

Samostatné oddělení církví a náboženských společností v roce 2024 v rámci jím vypsaného dotačního programu nepodpořilo žádný projekt, který by podporoval včlenění romské kultury do většinové kultury české společnosti. Dotační program vyhlášený samostatným oddělením církví a náboženských společností má za cíl podporovat aktivity

zvyšující informovanost a zájem o náboženskou oblast vymezenou činností registrovaných církví a náboženských společností.

V některých letech uvedené samostatné oddělení finančně podporovalo projekt „*Romská pouť*“ pořádaný Charitou Olomouc, který mimo jiné (nabídnutí duchovních prožitků) napomáhal k prezentaci romské kultury, a tím přispíval ke sblížení Romů s majoritní společností. V roce 2022 byl tento projekt podpořen odborem regionální a národnostní kultury v dotačním programu na podporu integrace příslušníků romské menšiny. Pro rok 2024 ovšem nebylo žádáno na jeho podporu ani v jednom z dotačních programů.

V rámci dotačního titulu **Podpora profesionálních kulturních aktivit vysílaných do zahraničí** v gesci **odboru mezinárodních vztahů a EU**, byl v roce 2024 podpořen projekt žadatele Dušana Svíba „**BALKÁNSKÉ TURNÉ SKUPINY TERNE ČHAVE**“. Cílem bylo uspořádat několik koncertů, případně menší turné skupiny Terne Čhave v Srbsku a na Balkáně, které iniciovalo pozvání Asociace Ring Ring k vystoupení na 12. ročníku prestižního srbského World Music Festivalu Todo Mundo v Bělehradě. Projekt byl podpořen částkou **100 000 Kč**, nebyl ovšem včas a řádně vyúčtován.

Do ostatních neinvestičních dotačních programů Ministerstva kultury již žádný romský projekt na rok 2024 předložen nebyl. Veškeré zmíněné projekty, podpořené v rámci stávajících dotačních programů Ministerstva kultury, lze označit za projekty, které významně podporují snahu o integraci romské menšiny a přispívají k obohacení kultury majoritní společnosti. Romská kultura přitom nikterak neztrácí na své svébytnosti.

V rámci svých dotačních programů č. 134 130 a č. 134 150 **Rozvoj a obnova materiálně technické základny státních kulturních zařízení** administrovalo v roce 2024 **Oddělení investic** ekonomického odboru Ministerstva kultury následující investiční akce, jež mají zásadní dopad na další činnost a rozvoj Muzea romské kultury.

V průběhu celého roku 2023 probíhala intenzivní **výstavba památníku holokaustu Romů a Sintů v Letech u Písku** a dne 10. 1. 2024 byly dokončeny stavební práce a zahájeno předání stavby. Dne 13. 2. 2024 bylo ukončeno převzetí stavby a následující den byla na Městský úřad Mirovice zaslána žádost o kolaudační souhlas. 23. 4. 2024 pak proběhlo slavnostní otevření Památníku holokaustu Romů a Sintů v Čechách za účasti prezidenta republiky, předsedů obou komor parlamentu, dalších vysokých ústavních činitelů České republiky i zahraničních hostů. Od 12. 5. 2024 byl památník zpřístupněn široké veřejnosti. Tímto byla splněna i samotná investiční akce s celkovou účastí státního rozpočtu ve výši **76 743 582 Kč**. Celkové náklady byly nicméně vícezdrojové (Norské fondy a vlastní zdroje MRK) a celkové finanční zdroje tak dosáhly výše 124 500 000 Kč.

Centrum Romů a Sintů v Praze

Nově registrovaná investiční akce v roce 2024, jež navazuje na nastalou situaci prozatímního pozastavení rekonstrukce objektu Velvarská 1, kde má být v budoucnu uvedené centrum zřízeno. Cílem akce je aktualizace a přepracování projektové dokumentace na základě které byla realizována 1. etapa stavby. Přepracovaná projektová dokumentace bude navazovat na již provedené stavební práce a bude reflektovat změnu dispozičního řešení projektu dle aktuálních potřeb Muzea romské kultury. Součástí bude také řešení energetických úspor

s cílem snížit budoucí provozní náklady. Projektová dokumentace bude přepracována ve stupních pro povolení stavby a provádění stavby. Součástí budou statické posudky stavebních konstrukcí, posouzení stavu dřevěných konstrukcí a geologický průzkum. Zároveň bude zajištěno vydání nového povolení stavby.

Termín stanovený pro dosažení účelu investiční akce je 30. 9. 2025 a celková plánovaná účast státního rozpočtu je stanovena ve výši 6 990 019 Kč.

b) Seznam pracovních orgánů Ministerstva kultury (komise, výbory, pracovní skupiny), které se obsahově týkají tématu romské integrace či jiných témat souvisejících s romskou menšinou.

Komise pro dotační program Podpora integrace příslušníků romské menšiny – poradní orgán vrchní ředitelky/ředitele sekce živého umění do jejíž/jehož působnosti náleží oblast kultury romské menšiny. Dotační program spadá do působnosti odboru regionální a národnostní kultury. Komise má 9 členů, z toho 5 členů z řad příslušníků romské menšiny, kteří jsou zároveň členy Rady vlády pro záležitosti romské menšiny.

Komise pro kulturní aktivity příslušníků národnostních menšin – poradní orgán vrchní ředitelky/ředitele sekce živého umění, do jejíž/jehož působnosti náleží oblast kultury národnostních menšin žijících v České republice. Dotační program spadá do působnosti odboru regionální a národnostní kultury. Komise má 19 členů, z toho jednoho člena z řad příslušníků romské menšiny.

Komise pro dotační program na podporu rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin – poradní orgán vrchní ředitelky/ředitele sekce legislativy a mezinárodních vztahů. Dotační program spadá do působnosti odboru médií a audiovizí. Komise má 15 členů, z toho je jeden člen příslušníkem romské menšiny.

c) Doplnující informace pro zpracování Zprávy o stavu romské menšiny v České republice za rok 2024

Nad rámec plnění výše uvedených úkolů a nad rámec plnění opatření Strategie rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie romské integrace) 2021-2030 uveďte, co významného Váš resort vykonal pro zlepšení situace Romů v roce 2024, nebo co by ve vztahu k agendě Vašeho resortu mělo být zmíněno ve Zprávě o stavu romské menšiny v České republice za rok 2024. Jaká významná témata řešil Váš resort ve vztahu k příslušníkům romské menšiny, popřípadě jakým způsobem byly vyřešeny? Jaké trendy v oblasti romské integrace byly Vaším resortem v roce 2024 zaznamenány, a k jakému vývoji došlo oproti roku 2023?

Informace k činnosti příspěvkových organizací Ministerstva kultury ve vztahu k romské menšině

Muzeum romské kultury (MRK)

1. Popularizace romské kultury a tématu romského holokaustu

1) Hlavní budova v Brně

MRK za rok 2024 uskutečnilo v Brně na 120 vzdělávacích akcí s návštěvností 3 000 studentů a žáků. Také v tomto roce byl zájem ze všech stupňů vzdělávání (předškolní, základní, středním, vyšší) a z celé České republiky i ze zahraničí (např. Německo, Rakousko, Amerika, Holandsko, Maďarsko atd.). I nadále pokračovaly programy s tematikou romské historie, tradice, holokaustu, stereotypů, romského jazyka či romských osobností.

Knihovna MRK

K popularizaci romské kultury určitě přispívá i muzejní knihovna, která je k dispozici jak badatelům, tak i široké veřejnosti. Knižní fond čítá více než 14 tisíc svazků.

Badatelská agenda

Sbírka MRK a její pomocné fondy byly v roce 2024 přístupné všem badatelským návštěvám.

VÝSTAVY

- **Dne 17. března 2024** byla ukončena výstava **Zdeněk Daniel: Vesmíry / Kosmosa / Universes**, která představila dílo romského umělce a architekta Zdeňka Daniela (*1970) od 90. let po současnost.
- **Dne 17. května 2024** byla otevřena výstava **Černý motýl**, která představuje inspirativní i provokativní osobnost Kiby Lumberg (*1956), umělkyně, spisovatelky a lidskoprávní aktivistky. Název výstavě dalo klíčové dílo umělkyně, totiž instalace **Černý motýl**, která byla v roce 2007 vystavena na Benátském bienále v historicky prvním romském pavilonu. **Černý motýl** je stejně tak názvem první části jejího autobiografického románu z trilogie *Memesa*, kterou v roce 2025 v češtině poprvé vydá nakladatelství romské literatury KHER.
- **Dne 4. října 2024** byla otevřena výstava **Příběh romské krajky**, která představuje fascinující svět tradičního řemesla žen ze skupiny finských Romů – Kale. Umění krajky háčkované z bavlněné příze se stalo v těžkých dobách pronásledování a krizí, kdy muži přicházeli o práci a jejich výdělek již nestačil k uživení rodiny, prostředkem přežití. Křehký svět žen Kale a jejich krásné, ale náročné řemeslo návštěvníkům přibližují artefakty a fotografie ze soukromých a muzejních sbírek. Výstava je částečně inspirována životním příběhem významné finské umělkyně, spisovatelky a lidskoprávní aktivistky Kiby Lumberg, která ze skupiny Kale pochází. Kiba tradiční roli, kterou ženám vnucuje komunita, přijmout odmítla, opustila ji a svět tradičních zvyků Kale, ve kterém vyrůstala, veřejně kritizovala.

PŘEDNÁŠKY A VZDĚLÁVACÍ AKCE

- **22. února – 23. května 2024** – přednáškový cyklus *Dějiny a kultura Romů* pro Historický ústav FFMU.

- **25. března 2024** – komentovaná prohlídka stálé expozice *Míla*, Univerzitní centrum MU, Telč, pro pracovníky NPÚ (PhDr. Jana Horváthová, kurátor expozice MgA. Jan Maroušek).
- **27. března 2024** – přednáška *Úvod do studia romské kultury*, Fakulta Žurnalistiky UK (PhDr. Jana Horváthová).
- **28. března 2024** – účast na veřejné debatě ÚSTRU v Knihovně Václava Havla – *Cirkus ÚSTR. Umění a historická paměť ve veřejném prostoru* (PhDr. Jana Horváthová, Pavla Melková, Křištof Kintera).
- **4. dubna 2024** – přednáška o financování a činnosti MRK s prezentací v rámci panelu konference spolku ARA ART *Romaissance: budoucnost financování romského umění a kultury*, která se v rámci oslav MDR konala v Praze v Brožíkové síni Staroměstské radnice (PhDr. Jana Horváthová).
- **17. dubna 2024**, MRK – přednáška na téma *Hmotná kultura Romů* v rámci cyklu přednášek pro studenty MUNI.
- **12.–13. června 2024**, Dietrichsteinský palác Moravského zemského muzea, Brno – účast na konferenci *Textil v muzeu / Obuv a doplňky z usní v perspektivě dějin módy*.
- **30. července 2024**, Nedašova Lhota – přednáška *Dějiny Romů v kontextu současné situace* s následnou bohatou a živou debatou na letním táboře pro dospělé (PhDr. Jana Horváthová).
- **6. srpna 2024** – přednáška o historii a činnosti MRK (PhDr. Jana Horváthová) a prohlídka expozic i Památníku v Hodoníně u Kunštátu pro skupinu Romů z Ameriky (včetně latinské), organizátorem akce byl Claude Cahn (Human Rights Officer, Indigenous Peoples and Minorities Section, Rule of Law, Equality, and Non-Discrimination Branch, United Nations Human Rights Office (OHCHR), Ženeva, Švýcarsko).
- **19. srpna 2024**, Bratislava – přednáška o genocidě Romů během II. světové války na semináři, pořádaném The Olga Lengyel Institute for Holocaust Studies and Human Rights (TOLI).
- **18. září 2024**, ÚDU AV ČR v Praze – přednáška na konferenci *Preserving Memory: Holocaust Monuments and Memorial in Central Europe*.
- **26. září 2024**, Brno, Arnoldova vila – Centrum dialogu – moderovaná debata *Transgenerační přenos traumatu* s ředitelkou MRK PhDr. Janou Horváthovou (holokaust Romů a Sintů a rodiny Holomkovy) a ředitelkou multižánrového mezinárodního festivalu židovské kultury *ŠETL FEST* Evou Yildiziovou (šoa a rodinné trauma), které pracují s historií a současnými projevy traumatu. Diskuze se zaměřila na komplexní způsoby, jakými tyto dvě významné brněnské osobnosti analyzují a reflektují mechanismy přenosu traumatických zkušeností mezi generacemi a jak jejich vlastní rodová historie a osobní zkušenosti formují a ovlivňují jejich životy a profesi.
- **5.–6. listopadu 2024**, Muzeem a galerie v Prostějově – účast na podzimním semináři Etnologické komise AMG, prezentace výstav *Příběh romský krajky* a *Černý motýl*.
- **8. listopadu 2024**, Městský úřad Kroměříž – přednáška *Vzdělávání Romů v kontextu současné situace se zaměřením na specifika vzdělávání romských dětí* pro pracovníky Pedagogicko-psychologických poraden (PhDr. Jana Horváthová)

- **15. listopadu 2024** – přednáška *Genocida Romů v době II. světové války*, Střední průmyslová škola sdělovací techniky, Praha 1 (PhDr. Jana Horváthová).
- **22. listopadu 2024**, Polnisches Institut Wien, Rakousko – aktivní účast na konferenci *Nowe miejsca pamięci w miejscach masowych zbrodni państwowych w XX wieku*; Tereza Richtáriková přednesla příspěvek *Lety u Písku – A Site of Memory, a Memory of a Site*, prezentující památník Lety. Účastnila se také panelové diskuze na téma připomínání tragických událostí v místech paměti a participace veřejnosti na formování vzpomínkové kultury.
- **17. prosince 2024**, konference *Minorities in Art History* doktorských studentů Semináře dějin umění Masarykovy univerzity v Brně (Veronika Lukešová, komentovaná prohlídka výstavy *Černý motýl*).

VÝBĚR Z DALŠÍCH AKCÍ, KDE DOŠLO K POPULARIZACI ROMSKÉ KULTURY A TÉMATU ROMSKÉHO HOLOKAUSTU

- **V únoru 2024** uspořádali v MRK setkání stipendisté z NF Verda. Na programu byly mj. edukační programy *Příběh Romů* a *Romarising* či beseda s ředitelkou MRK Janou Horváthovou.
- **V březnu 2024** proběhla ve Fakultní nemocnici u svaté Anny v pavilonu O1 vernisáž výstavy, která představuje téma “inkluze a přístupnost” v brněnské architektuře, což se stalo také ústředním námětem tematické dramaturgie festivalu *Open House Brno 2024*. Poukazuje na šestadvacet vybraných staveb, jež lze v dané oblasti pokládat za ukázky dobré praxe v brněnském prostředí. Jednou z focených budov bylo i MRK. V rámci festivalu *Open House* proběhla **17. března** beseda s umělcem Z. Danielelem.
- **V březnu 2024** MRK hostilo seminář pro pedagogy s názvem *Antisemitismus a holokaust*, který organizovalo Židovské muzeum v Praze, pobočka Brno. Učitelům byl představen edukační program zpracovávající téma holokaustu Romů a Sintů.
- **Na konci března 2024** MRK spolupřátalo v rámci projektu PDP Lety divadelní představení *Cikánský boxer*, které vypráví příběh hannoverského boxera Johanna Trollmanna zvaného Rukeli, který se stal roku 1933 mistrem Německa v polotěžké váze. Titul mu však byl později kvůli jeho romskému původu odebrán a tento reprezentant byl nacisty umučen v koncentračním táboře. Součástí byla i beseda na téma holokaust Romů s ředitelkou MRK Janou Horváthovou.
- **Začátek dubna 2024** byl věnován Mezinárodnímu dni Romů, závěr tohoto měsíce pak festivalu *Brno Art Week*. Do obou se MRK zapojilo organizováním komentovaných prohlídek zdarma. Současně v dubnu proběhla beseda se spisovatelkou Květoslavou Podhradskou pro zahraniční studenty v programu *Čeština pro cizince*, jejímž tématem byla i romská literatura.
- **Květen 2024** patřil tradičně Mezinárodnímu dni muzeí. Již po dvacáté se uskutečnila Brněnská muzejní noc. MRK bylo mezi 28 institucemi, které se do akce zapojily. Ve spolupráci s Moravskou galerií v Brně již o den dříve pracovníci MRK prezentovali muzeum na náměstí Svobody. V květnu proběhl seminář na téma muzejní edukace v rámci cyklu *Dějiny a kultury Romů* pro Historický ústav FF MUNI. V tomto měsíci MRK navštívilo téměř 35 pracovníků americké nadace Bader Philanthropies, Inc., která je dlouholetým a věrným podporovatelem MRK.

- **V červnu 2024** se MRK tradičně zúčastnilo pouličního festivalu *Ghettofest*. Vedle komentovaných prohlídek byla na programu projekce filmu *Carmen, No Fear of Freedom* (2023) režisérky Irene Baquém, spojená s besedou na téma emancipace českých romských žen, kterou vedla ředitelka MRK Jana Horváthová.
- **Také v červnu 2024** MRK hostilo dvě významné návštěvy. První návštěvou byli pracovníci německé nadace ASF, skrze kterou MRK získalo pro své výstavy jednoho dobrovolníka z řad německých studentů. Druhou návštěvou byli účastníci projektu EVZ *Memory of the Holocaust of Roma and Sinti*. Jednalo se o téměř dvacet edukátorů a pedagogů z Německa, Polska, Slovenska a České republiky, kteří do MRK zavítali na téměř čtyři dny. Hlavním organizátorem bylo Muzeum dějin polských Židů – POLIN. Dalšími partnery byli vedle MRK Eriac a Foundation Towards Dialogue.
- **V září 2024** lektor Miroslav Zubaj MRK reprezentoval muzeum na Dni otevřených dveří Ministerstva kultury České republiky. V rámci Evropského dne jazyků proběhla na akci *Speak Dating Brno* prezentace jazykových menšin. MRK veřejnosti představilo romský jazyk a literaturu. Akci pořádalo Eurocentrum Brno a Europe Direct Brno ve spolupráci s informační sítí Eurodesk. V září se také konal festival národnostních a etnických menšin *Babylonfest*. MRK hostilo besedu *Žijí mezi námi*. Konec září patřil setkání Romani Youth Leadership Academy ARA ART.
- **Na konci října 2024** se uskutečnil kulatý stůl v rámci projektu Centra pro demokratické učení *Žákovské parlamenty jako nástroj sociální inkluze*. V Praze se sešli zástupci celé řady organizací, kteří během kulatého stolu představili svoje iniciativy, kterými se snaží zlepšovat situaci romských žáků ve školách a podporují jejich zmocňování. Aktivitu MRK prezentoval lektor Miroslav Zubaj. Akce se konala pod záštitou vládní zmocněnkyně pro záležitosti romské menšiny Lucie Fukové.
- **V listopadu 2024** MRK uspořádalo jako doprovodný program výstavy *Příběh romské krajky* workshop háčkování, který vedla kustodka Dana Křoková.
- **V prosinci 2024** se pracovníci MRK zúčastnili konference ve Vídni s názvem *Teaching and Learning about the Persecution and Genocide of Roma during the Nazi Era*, kde jednotlivé organizace prezentovaly své edukační aktivity. Za MRK vystoupil Miroslav Zubaj, který vedle popisu edukační činnosti představil i nový edukační program *Bojovníci za svobodu*.

2) Centrum Romů a Sintů v Praze (CRSP)

- V Praze proběhla do dubna 2024 desítky akcí s návštěvností 312 osob.
- V roce 2024 se také konaly jakožto doprovodné programy filmové večery.

VÝSTAVY

- Do konce července trvala výstava v paláci Kinských, tzv. Musaionu, ***Otevřená cesta/Phundrado Drom***, která je kurátorským „nasvícením“ sbírkových předmětů MRK z fondu výtvarného umění a podtrhuje význam samotného muzea jakožto jedinečné instituce, jediné svého druhu v širším evropském kontextu.
- **Výstava ...lepší architektura i život. Minulost a budoucnost vily na Velvarské**
Historii budovy určené pro CRSP se věnuje česko-anglická panelová putovní výstava *...lepší architektura i život. Minulost a budoucnost vily na Velvarské*. Její autorkou je historička architektury Petra Svobodová. Na dvaceti panelech představuje osudy

rodiny stavebníka–textilního podnikatele židovského původu F. L. Perutze, který vilu nechal postavit ve 30. letech těsně před svou internací v koncentračním táboře.

- **Výstava *Příběhy přeživších: Romové a Sintové internovaní v tzv. cikánském táboře v Letech u Písku*** (15. dubna – 30. června 2024, Clam-Gallasův palác)

Putovní výstava věnující se holokaustu Romů a Sintů je jedním z dalších výstupů projektu. Zaměřuje se na vybrané biografické medailonky přeživších z tzv. cikánského tábora v Letech u Písku, čímž se nejen pokusí zachytit historii perzekuce v místě tohoto fakticky koncentračního tábora, ale především nechává symbolicky promluvit samotné vězně – muže, ženy i děti. Cílem je přiblížit rozmanitost romské zkušenosti a rozdílnost životních osudů lidí, kteří byli označeni za „cikány“ a stali se tak obětí nacistického rasového pronásledování. Libreto výstavy, které vypracoval kurátor – historik Mgr. Jiří Smlsal, se věnuje šesti osobnostem: Boženě Růžickové, Václavu Studenému, Josefu Lagrynovi, Josefu Serinkovi, Zilli Schmidt, Boženě Pflegerové. Každá z portrétovaných osob je divákům přiblížena pomocí svých fotografií, autentických vzpomínek a předmětů, které dotyčný používal. Vedle portrétovaných se na výstavě lze setkat také s video průvodci – zástupci potomků přeživších. Ti tvoří jakési pojítko se současností. Zdůrazňují naléhavost toho, proč je stále nutné příběhy holokaustu vyprávět.

- **Výstava *Otevřená cesta / The Road is Open / Phundrado Drom***

Výstava, která byla nainstalována v Národopisném muzeu Národního muzea v Praze od 3. června 2022 do 31. května 2024, byla jednou z hlavních aktivit nově budovaného pracoviště MRK – Centra Romů a Sintů v Praze. Do projektu podpořeného Norskými fondy bylo zahrnuto i představení sbírkových předmětů MRK pražskému publiku a zhodnocení třiceti let existence této sbírky muzejní povahy. Kurátorkami výstavy jsou kunsthistorička a kurátorka Slovenské národní galerie Petra Hanáková a romská výtvarná umělkyně Emílie Rigová, držitelka prestižní slovenské Ceny Oskára Čepana a Ceny Muzea romské kultury, kterou obdržela za propagaci romské kultury a identity.

3) Hodonín u Kunštátu. Památník holokaustu Romů a Sintů na Moravě

- Návštěvnost památníku během sezóny v roce 2024, včetně pořádaných akcí, dosáhla 1 618 osob. Památník zaznamenal zvýšený počet účastníků edukačních programů.
- Během sezóny se stal stabilní součástí edukační činnosti památníku nový edukační program *Já jsem odtamtud utekl... Příběh Jana Ištvána*, který je určen studentům středních škol. Jelikož je součástí programu práce se vzpomínkami vězňů, archivními materiály i s expozicí samotnou, je tak o něco náročnější než programy pro žáky základních škol. Edukačních programů se zúčastnilo celkem 439 studentů.
- **2. srpna** byla za přítomnosti novinářů otevřena výstava *Příběhy přeživších*, která byla převezena z Prahy (více informací viz níže).

4) Lety u Písku. Památník holokaustu Romů a Sintů v Čechách

- Předem definovaný projekt s označením KU-PDP01-001 byl realizován v letech 2022–2024. Jeho předmětem bylo vybudování nového Památníku holokaustu Romů a Sintů v Čechách, památníku mezinárodního významu, který by propojil existující Kulturní památku Lety s místem bývalého tábora. Prioritou bylo zajistit, že nový památník bude optimálně a bezpečně dokončen a že nabídne respekt a uznání nejen obětem letského tábora, ale i všem obětem holokaustu Romů a Sintů. Došlo tedy k revitalizaci kulturní památky a k jejímu rozšíření o nové území (*Stezka paměti*) a o návštěvnické centrum

včetně zázemí pro návštěvníky. Areál památníku navrhli architekt Jan Sulzer a architekti z krajinářského ateliéru Terra Florida. Památník nabízí vzdělávací aktivity pro veřejnost. Venkovní i vnitřní stálá expozice památníku jsou stavěny na individuálním prožitku každého návštěvníka. Pro školy jsou také v nabídce dva edukační programy.

- **8. ledna 2024** se konal **Kulatý stůl s občany** na obecním úřadě v Letech u Písku.
- **8. listopadu 2024** Památník v Letech **získal prestižní cenu v soutěži Stavba roku 2024**. Památník obdržel Cenu předsedy Senátu ČR za mimořádný celospolečenský přínos. Toto ocenění vnímá MRK jako významný krok v připomínání holokaustu Romů a Sintů a snahu přiblížit široké veřejnosti historické události spojené s nacistickou genocidou Romů a Sintů v naší zemi.
- **28. – 29. února 2024** proběhla v Městské knihovně v Písku **Mezinárodní odborná konference**, která byla součástí realizovaného projektu Lety u Písku. Památník holokaustu Romů a Sintů v Čechách. Jejím tématem byla *Připomínka a výzkum holokaustu Romů a Sintů v 21. století*. Akce byla finančně podpořena grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska a Nadačního fondu obětem holokaustu.
- **23. dubna 2024** proběhlo **Slavnostní otevření Památníku holokaustu Romů a Sintů v Letech u Písku**. Slavnostního otevření se zúčastnil mimo jiné prezident republiky Petr Pavel, premiér Petr Fiala, ministr kultury Martin Baxa, ministr zahraničních věcí Jan Lipavský a státní tajemnice Norského království Maria Varteressian.
- **Od 12. května 2024 je památník zpřístupněn veřejnosti.**
- Za rok 2024 činila celková návštěvnost 8 027 osob. Za tři měsíce od října do prosince proběhlo v památníku necelých dvacet edukačních programů, kterých se zúčastnilo více jak 500 studentů/žáků.

PIETNÍ AKTY

- Téma holokaustu Romů a Sintů bylo tradičně připomenuto v rámci pietních aktů v Brně, Letech u Písku, Hodoníně u Kunštátu a v Praze 6 – Ruzyni.
- **7. března 2024, Pietní akt v Brně**
Pietní akt se z důvodu příprav otevření památníku Lety u Písku přesunul do online prostředí.
- **11. března 2024, Pietní akt na Praze 6 – Ruzyni**
Uctění památky obětí holokaustu Romů a Sintů u příležitosti připomínky 80. výročí hromadného pražského transportu romských rodin z areálu donucovací pracovny v Ruzyni do koncentračního a vyhlazovacího tábora Auschwitz II-Birkenau. Akci pořádala Městská část Praha 6 ve spolupráci s Centrem Romů a Sintů v Praze.
- **12. května 2024, Pietní akt v Letech u Písku**
Pietní shromáždění k uctění památky obětí holokaustu bylo uspořádáno MRK společně s Výborem pro odškodnění romského holokaustu v ČR.
- **20. srpna 2023, Pietní akt v Hodoníně u Kunštátu**
Pietního aktu k 81. výročí transportu vězňů hodonínského tábora do Auschwitz-Birkenau se jako každý rok zúčastnila celá řada potomků přeživších, velvyslanců, politiků, ale také představitelů muzejních, státních a romských institucí. Mezi mluvčími měli v roce 2024 více prostoru potomci přeživších. Promluvila paní Jiřina Somsiová,

jejíž rodina prošla táborem v Hodoníně a dalšími koncentračními tábory včetně Auschwitz. O osudu svých příbuzných hovořili také Marie Richterová a Květa Richterová. Přeživším a jejich vzpomínkám se v úvodním slovu věnovala rovněž ředitelka MRK PhDr. Jana Horváthová, která připomenula pohnutý osud bývalé vězeňkyně Hodonína, Auschwitz a Ravensbrücku Emílie Danielové (roz. Herákové). Za instituce promluvil ředitel Památníku Terezín PhDr. Jan Roubínek. Po proslovech představila ředitelka MRK výstavu *Příběhy přeživších*, která je dočasně umístěna v památníku (2. srpna 2024–31. října 2025). Jednou z osob, kterým se výstava věnuje, je také Zilli Schmidt (roz. Reichmann), jejíž rodina prošla jak táborem v Letech u Písku, tak táborem v Hodoníně u Kunštátu. Její vzpomínky, které pod titulem „*Bůh měl se mnou nějaký plán*“ vydalo v roce 2023 nakladatelství Triton, na pietním aktu knihu představil její překladatel Mgr. Ruben Pellar, Ph.D. Hudební doprovod celé akce zajistila skupina rodiny Richterových (potomci přeživších českých Romů a Sintů) v čele se zpěvačkou Tamiou Richterovou.

2. Aktivita zlepšující situaci Romů v ČR

Veškeré aktivity muzea by se daly považovat za takové, které více či méně přispívají ke zlepšení situace Romů v České republice. Každý kulturní či edukační program přispívá k vzájemnému poznání a boření bariér. Muzeum ve svých edukacích klade důraz, aby se jak romští, tak i neromští žáci a studenti setkávali s romskými osobnostmi. Členstvím a spoluprací s různými institucemi se MRK ať už přímo či nepřímo daří přispívat ke zlepšení situace Romů v ČR.

Níže je uveden výčet členství a spolupráce. V řadě z nich se MRK daří významným způsobem akcentovat romské téma.

MRK má členství v těchto institucích:

- Asociace muzeí a galerií (AMG) – MRK institucionální člen,
- Rada Vlády ČR pro záležitosti romské menšiny – MRK institucionální člen,
- Česká asociace orální historie (COHA),
- International Council of Museums (ICOM),
- International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA),
- European Roma Institute for Arts and Culture (ERIAC) – ředitelka MRK členkou Barvalipe Academy, vůdčí poradní rady ERIAC,
- Cena Františka Kriegla / Nadace Charty 77 – členkou poroty ředitelka MRK,
- Správní rada JAMU – členkou ředitelka MRK,
- Romská rada Města Brna – členkou ředitelka MRK.

MRK v roce 2024 spolupracovalo s těmito institucemi:

- Společnost Jindřicha Chalupeckého,
- Národní muzeum,
- Plzeňská filharmonie,
- Masarykova univerzita, Brno
- Masarykova univerzita/Univerzitní centrum Telč,

- Post Bellum, z. ú.,
- Tuke.TV,
- DROM, romské středisko,
- Slovo 21., z. s.,
- ARA ART, z. s.,
- Výbor pro odškodnění romského holocaustu v ČR, z. s.,
- Filozofická fakulta Západočeské univerzity v Plzni,
- Policie ČR,
- The European Wergeland Centre (Oslo, Norsko),
- The Falstad Centre (Falstad, Norsko),
- European Academy Berlin,
- IECHT (Instituto Europeo para el Conocimiento del Holocausto y los Totalitarismos),
- Bader Philanthropies.

3. Jakékoliv významné aktivity spojené s Romy

<i>Datum místo konání</i>	<i>Název akce</i>	<i>Popis</i>
27. ledna online	Den výročí obětí holocaustu #WE remember	MRK se připojilo k výzvě v rámci kampaně #WeRemember – fotografie na Facebooku a Instagramu.
13. března Brno	Seminář pro pedagogy <i>Antisemitismus a holokaust</i>	Muzeum hostilo seminář pro pedagogy, který organizovalo Židovské muzeum v Praze, pobočka Brno. Pedagogům byl představen edukační program <i>Nezapomeneme</i> .
17. března Brno	Beseda se Zdeňkem Danielem s komentovanou prohlídkou	17. březen byl posledním dnem výstavy <i>Vesmíry/Kosmosa/Universes</i> . Tento den MRK uspořádalo komentovanou prohlídku autora výstavy Zdeňka Daniela. Poté proběhla jeho prezentace architektonických prací a následovala beseda. Akce proběhla ve spolupráci s akcí Open House Brno.
20. března Brno	Divadelní představení Cikánský boxer v rámci projektu Lety	Představení je inspirováno životním osudem hannoverského boxera Johanna Trollmanna zvaného Rukelie, který se stal roku 1933 mistrem Německa v polotěžké váze. Titul mu však byl později kvůli jeho romskému původu odebrán. Součástí byla i beseda na téma holokaust Romů s ředitelkou MRK Janou Horváthovou.
8. dubna Brno	Mezinárodní den Romů	Ve spolupráci s dalšími organizacemi v Brně.
23. dubna Lety u Písku	Otevření nového Památníku	Slavnostní otevření za účasti mj. prezidenta ČR a premiéra ČR, včetně romské reprezentace.

25. dubna Brno	Beseda se spisovatelkou Květoslavou Podhradskou	Pro zahraniční studenty v programu <i>Čeština pro cizince</i> proběhlo setkání s tématem romská literatura. Hlavní součástí byla beseda se spisovatelkou Květoslavou Podhradskou.
6. května Brno/Praha	Veřejné čtení jmen obětí holocaustu – Jom ha-šoa	Zapojení do celorepublikové akce čtení jmen obětí holocaustu – spolupráce s ITI a Židovským muzeem
12. května Lety u Písku	Pietní akt v Letech u Písku. Památníku holocaustu Romů a Sintů v Čechách	
16. května Brno	Vernisáž výstavy <i>Černý motýl – Kiba Lumberg</i>	Vernisáž výstavy <i>Černý motýl</i> finské romské autorky Kiby Lumberg.
16. května online	Den romského odboje	Připomenutí tohoto dne.
18. května Brno	Mezinárodní den muzeí	Dvacátá Brněnská muzejní noc opět proběhla od 18.00 do půlnoci. MRK bylo mezi 28 institucemi, kteří se do akce zapojily.
1. června Brno	<i>Ghettofest</i>	<i>Ghettofest</i> je brněnský pouliční festival, který se každoročně v červnu odehrává v ulicích tzv. brněnského Bronxu, tedy v okolí ulic Cejl a Bratislavská.
18. července Brno	Zahájení výstavy <i>O Roma keren</i> (Romové pracují)	Spolupořadatel Ara Art.
2. srpna online/Osvětim	Den památky obětí romského holocaustu	Delegace Muzea v Osvětimi a online připomenutí na sociálních sítích.
2. srpna Hodonín u Kunštátu	Otevření výstavy <i>Příběhy přeživších</i>	
20. srpna Hodonín u Kunštátu	Pietní akt v Hodoníně u Kunštátu. Památníku holocaustu Romů a Sintů na Moravě	Pietního aktu k 81. výročí transportu vězňů hodonínského tábora do Auschwitz-Birkenau se jako každý rok zúčastnila celá řada potomků přeživších, velvyslanců, politiků, ale také představitelů muzejních, státních a romských institucí.
23. září Brno	<i>Speak dating</i>	V rámci Evropského dne jazyků proběhla prezentace jazykových menšin. Muzeum veřejnosti představilo romský jazyk a literaturu. Akci pořádalo Eurocentrum Brno a Europe Direct Brno, ve spolupráci s informační sítí Eurodesk.

6.–15. zář Brno	<i>Babylonfest</i>	Aktivní účast MRK v přípravném výboru festivalu národnostních a etnických menšin <i>Babylonfest</i> .
18.–22. září Brno	Romani Youth Leadership Academy ARA ART	Probíhal v prostorách MRK.
4. října 2024 Brno	výstava <i>Příběh romské krajky</i>	Vernisáž výstavy.
17. října 2024 Brno	Křest knihy <i>Černý motýl</i>	Křest knihy <i>Černý motýl</i> autorky Kiby Lumberg (nakladatelství romské literatury KHER) se v rámci expozice MRK.

Národní muzeum (NM)

1. Popularizace romské kultury a tématu romského holocaustu

- 1) **Výstava *Otevřená cesta / Phundrado Drom*** z Muzea romské kultury v Národopisném muzeu – Letohrádku Kinských.
- 2) **Doprovodné programy** v Národopisném muzeu k výstavě *Otevřená cesta / Phundrado Drom*.
 - **Večer s romskými filmaři: Hrané filmy;** beseda na téma romští režiséři hraných filmů spojená s ukázkami tvorby, 25. ledna 2024;
 - **Večer s romskými filmaři: Dokumentární filmy;** debata zaměřená na audiovizuální tvorbu romských autorů, 22. února 2024;
 - **Současný romský hudební folklor v ČR;** přednáška Ondřeje Skovajsy a koncert romské kapely Maťok Band, 8. března 2024.

Moravské zemské muzeum (MZM)

2. Aktiviny zlepšující situaci Romů v ČR

Výukové programy Dětského muzea MZM k výstavě *Tisíc tváří Amazonie* a k expozicím *Magický svět loutek* a *Život v čase našich předků* pravidelně navštěvují i kolektivy dětí ze základních škol se zaměřením na vzdělávání romských žáků z Brna i okolí. V roce 2024 jich bylo 8.

Slezské zemské muzeum (SZM)

1. Popularizace romské kultury a tématu romského holocaustu

V Národním památníku II. světové války v Hrabyni byl pro skupiny zájemců nabízen edukační program s názvem *Nezačalo to až v Osvětimi*, který účastníkům vysvětlil pojmy antisemitismus, holocaust a souvislosti těchto pojmů s 2. světovou válkou. Program osvětlil nejen dějiny Židů v tomto období, ale také Romů a Sintů.

3. Jakékoliv významné aktivity spojené s Romy

Vedoucí památníku II. světové války v Hrabyni se pravidelně účastní setkání k Mezinárodnímu dni památky obětí holocaustu v Praze v Senátu PČR, který je věnován také památce romských obětí za 2. světové války.

Vedoucí Oddělení historického výzkumu je členem *Pracovní skupiny pro řešení situace německých a dalších hrobů v České republice* při Úřadu vlády, která spolupracuje s Radou vlády pro národnostní menšiny a vedle německých hrobů se zabývá také péčí o další menšinové sepulkrální památky.

Moravská galerie v Brně (MGB)

1. Popularizace romské kultury a tématu romského holocaustu

2. Aktivity zlepšující situaci Romů v ČR

Lektorské oddělení MGB

V listopadu 2024 zahájila MGB výstavu umělkyně romského původu Selmy Selman, která potrvá do 23. února 2025. Výstava *Selma Selman: Skrze plameny* je hostujícím projektem Ceny Jindřicha Chalupického 2024. Díla této mezinárodně etablované autorky ztělesňují těžkosti jejího vlastního života a romské komunity skrze různá média, jako je performance, malba, fotografie a videoinstalace, a tematizují otázky dětských sňatků, role žen v romských komunitách či vzdělávání. Cílem Selmy Selman je prolomit předsudky, které její komunitu srážejí v očích většinové společnosti a upírají jí právo na sebevyjádření.

K výstavě byla v roce 2024 realizována přednáška *Identitární politika: Hlas romských umělců a umělkyně* (návštěvnost 25 osob) a rodinný workshop *Jsem oprýskaný, ale do koše nechci* (návštěvnost 20 osob).

MGB také během roku 2024 realizovala vzdělávací programy pro školní skupiny všech věkových kategorií, od mateřských až po vysoké školy. Prostřednictvím realizace těchto programů se MGB dlouhodobě snaží utvářet příznivé prostředí pro poznávání hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, vést k toleranci k různorodým kulturním projevům a potřebám, posilovat úctu k lidským právům a vytvářet podmínky pro přirozený a harmonický růst a rozvoj osobnosti. Dlouhodobé směřování doprovodných programů MGB jde cestou maximální možné otevřenosti a přístupnosti nejširšímu záběru návštěvníků, včetně snahy o integraci Romů. Mezi pravidelné návštěvníky vzdělávacích programů MGB patří školy s vyšším počtem romských žáků (např. ZŠ a MŠ Vranovská, ZŠ a MŠ Staňkova, ZŠ a MŠ 28. října, ZŠ a MŠ Husova a ZŠ a MŠ Křenová).

Muzeum umění Olomouc (MUO)

2. Aktivita zlepšující situaci Romů v ČR

MUO na svých pracovištích, tj. v Muzeu moderního umění a v Arcidiecézním muzeu, v rámci běžného programu Edukačního oddělení pro školy sporadicky přivítá i romské děti. Také každotýdenní nízkoprahový a bezbariérový program *Otevřený ateliér* někdy navštěvují rodiče s romskými dětmi. Nejedná se ovšem o program primárně určený romské menšině – romské děti jsou integrované do programu určeného pro širokou veřejnost.

Národní technické muzeum (NTM)

2. Aktivita zlepšující situaci Romů v ČR

Cílem NTM je vytvářet programy a prezentační výstupy, které budou přístupné široké veřejnosti. Prostřednictvím cílených aktivit se NTM snaží přispět k překonávání sociálních a kulturních rozdílů a podpořit technické vzdělávání jako klíčovou součást rozvoje společnosti. Mezi pravidelné účastníky edukačních programů NTM patří skupiny ze znevýhodněného prostředí a komunity, které mají omezené příležitosti k rozvoji vztahu k technice a průmyslovému dědictví. Při práci s těmito skupinami NTM využívá materiály a osvědčené postupy, které byly vyvinuty a ověřeny v rámci projektu *Inkluze s NTM*. Konkrétně se jedná o skupiny z regionů s nedokončenou transformací – Ústeckého a Karlovarského kraje, které navštěvují Železniční depozitář NTM v Chomutově.

V roce 2024 byl v Železničním depozitáři realizován program pro několik takovýchto skupin, jehož cílem bylo ukázat technický a průmyslový rozvoj v historickém kontextu a naznačit výhled do budoucnosti. NTM si je vědomo potřeby podpory těchto skupin a připravuje další možnosti spolupráce, včetně zajištění dopravy do muzejních expozic NTM.

Technické muzeum v Brně (TMB)

3. Aktivita zlepšující situaci Romů v ČR

TMB aktivně i pasivně spolupracuje s institucemi, které se zaměřují na vzdělávání a inkluzi romských dětí do společnosti, nebo ve kterých romské děti tvoří majoritní část žáků navštěvujících školu.

V roce 2024 došlo ke spolupráci se základními školami, jako například ZŠ Brno, náměstí 28. října, ZŠ Křenová a ZŠ Merhautova, které se účastnily doprovodných edukačních programů, dílen a workshopů.

Se školou ZŠ Brno, náměstí 28. října, probíhala aktivní spolupráce v rámci projektových dní, které muzeum aktivně iniciovalo a dětem poskytlo zvýhodněné vstupné či vstupné zdarma. Vybrané třídy navštívily TMB na celé dopoledne. Součástí programu byla komunikace na předem vybrané a při dalších návštěvách obměňované téma a dále také práce ve výtvarně-

technické dílně, ve které žáci rozvíjeli svoji tvořivost a kreativitu. Žáci například absolvovali program rozvíjející hudební nadání dětí s názvem „*My jsme muzikanti*“, na který navazovala výtvarně-technická dílna „*Příběh Golema*“, v jejímž rámci bylo možné si vyrobit ze samotvrdnoucí terakoty figurku Golema dle filmové předlohy či vlastní fantazie. Dále se škola zúčastnila speciálního vánočního programu ke stálé expozici „*Ulička řemesel*“, ve kterém byly rozebrány tradice, řemesla a vánoční zvyky minulého století.

V rámci rodinného dne s názvem „*Pohádkové muzeum*“, které se konalo v TMB na konci listopadu 2024, se akce zúčastnily také děti z Dětského domova Dagmar, Chovánku a SOS dětské vesničky v Medlánkách. Muzeum poskytlo vstupné zdarma na podporu romských dětí a jejich zapojení do kulturních a společenských aktivit.

V neposlední řadě pokračovala spolupráce se školou ZŠ Křenová, jejíž náplní byla návštěva tzv. *kyberworkshopů*, které vznikly v rámci projektu na podporu opatrnosti a bdělosti u dětí, jež se čím dál častěji pohybují ve světě internetu a sociálních sítích. Jednalo se o dvouhodinové workshopy/přednášky, ve kterých se děti aktivně zapojovaly do konverzace, předávání vlastních zkušeností a kritického myšlení.

Národní muzeum v přírodě (NMvP)

1. Popularizace romské kultury a tématu romského holocaustu

3. Jakékoliv významné aktivity spojené s Romy.

- *Mezinárodní festival Romská píseň 2024*

Ve Valašském muzeu v přírodě (VMP) jakožto organizační složce NMvP se dne 27. července 2024 uskutečnil jubilejní 30. ročník mezinárodního festivalu *Romská píseň*, který organizovala Demokratická aliance Romů. Festival proběhl na amfiteátru Dřevěného městečka za účasti těchto souborů a skupin z České republiky, Slovenska, Polska a Maďarska: *Romano Jilo* (ČR), Hudební skupina Milana Klempára (ČR), Cimbálová muzika pod vedením Milana Olšiaka (SR), *Sendreiovci* (SR) a *Gipsy jazz music Merstein trio* (Polsko). Vystoupila také zpěvačka Gituš (Maďarsko). Podle organizátorů festivalu je prioritním posláním tohoto kulturního projektu bourat bariéry mezi majoritní společností a menšinovými skupinami obyvatel ČR prostřednictvím poznávání rozdílných kultur a vytvářet prostor pro komunikaci a budování pozitivního multikulturního prostředí v České republice. Cílem festivalu *Romská píseň* je také zachování a prezentace tradic romské kultury.

Památník Lidice (PL)

1. Popularizace romské kultury a tématu romského holocaustu

- Pravidelná účast zástupců PL na pietních aktech organizovaných Muzeem romské kultury v památnících Letech u Písku a v Hodoníně u Kunštátu.
- Pravidelné připomínání historie spojené s romským holocaustem na webu a sociálních sítích PL.

Památník Terezín (PT)

1. Popularizace romské kultury a tématu romského holocaustu

- V památný den romského holocaustu 2. srpna vyvěšuje PT romskou vlajku;
V Malé pevnosti Terezín je od srpna 2024 umístěna výstava Muzea romské kultury s názvem *Genocida Romů v době 2. světové války*.

2. Ministerstvo pro místní rozvoj

a) Informace o plnění usnesení vlády týkajících se integrace romské menšiny a aktivního postupu státní správy při uskutečňování opatření přijatých souvisejícími usneseními vlády ke dni 31.12.2024

Usnesením vlády ze dne 11. května 2016 č. 416, k Revizi úkolů vyplývajících z usnesení vlády, týkajících se integrace romské menšiny, vláda uložila ministryni pro místní rozvoj:

a) průběžně zařazovat témata integrace romské menšiny a redukce sociálně vyloučených lokalit mezi významné výzkumy resortu

Klíčovým nástrojem integrační politiky MMR v oblasti výzkumné je každoročně aktualizovaný Index sociálního vyloučení, který využívá mj. Agentura pro sociální začleňování při výběru obcí ke spolupráci (bližší informace dostupné zde: https://www.socialni-zaclenovani.cz/index_socialniho_vyloucenii/). V roce 2024 MMR dále zveřejnilo Zprávu o dostupnosti bydlení v Česku (dostupná zde: https://mmr.gov.cz/MMR/media/MMR-MMR/Dashboard%20bydlen%C3%AD/dostupnost_bydleni_24/01_shrnuti.html).

Vedle toho MMR provádělo ad hoc výzkumy rovněž sloužící k rozšíření datové základny potřebné pro řešení problematiky integrace sociálně vyloučených, např. na systémové úrovni šetření stavu nájemních vztahů (dostupné zde: <https://mmr.gov.cz/cs/microsites/bydleni-pro-zivot/dokumenty>), nebo na mikroúrovni výzkum Agentury pro sociální začleňování o bariérách pro zaměstnávání ve Velkých Hamrech (dostupné zde: <https://www.socialni-zaclenovani.cz/vyzkum-barier-pro-zamestnavani-ve-velkych-hamrech-cesta-k-inkluzivnimu-trhu-prace/>).

b) vypracovat v rámci své působnosti a průběžně sledovat opatření, která by rozšířila možnosti bydlení, a zmírnila negativní dopady vystěhování, zvláště pro nejvíce zranitelné skupiny obyvatelstva

V roce 2024 MMR předložilo do Parlamentu návrh zákona o podpoře bydlení, jehož cílem je vznik systémové podpory získání a udržení bydlení pro osoby v bytové nouzi a pro osoby

ohrožené bytovou nouzí. K datu podání této informace je stále projednáván Poslaneckou sněmovnou jako sněmovní tisk č. 729.

Agentura pro sociální začleňování zároveň v roce 2023 podporovala a nadále podporuje obce s ní spolupracující při přípravě a realizaci opatření na podporu zabydlování.

Dále viz příložená Implementační osnova Strategie romské integrace 2021-2030 v roce 2024.

c) průběžně, s využitím prostředků Evropských strukturálních a investičních fondů, a národních nástrojů, odstraňovat a zamezovat dalšímu šíření sociálního vyloučení v romských lokalitách

Tento úkol MMR plní zejména prostřednictvím činnosti Agentury pro sociální začleňování; blíže viz příložená Implementační osnova Strategie romské integrace 2021-2022 v roce 2024.

d) průběžně podporovat rozvoj inovativních forem sociálního bydlení a otevírat prostor pro výměnu zkušeností

Viz odpověď k úkolu b) výše a viz příložená Implementační osnova Strategie romské integrace 2021-2022 v roce 2024.

b) Seznam pracovních orgánů Ministerstva pro místní rozvoj (komise, výbory, pracovní skupiny), které se obsahově týkají tématu romské integrace či jiných témat souvisejících s romskou menšinou.

1. Hodnotící komise Ministerstva pro místní rozvoj pro koordinovaný přístup k sociálnímu vyloučení

2. Skupiny lokálních partnerství Agentury pro sociální začleňování ve spolupracujících obcích

c) Doplnující informace pro zpracování Zprávy o stavu romské menšiny v České republice za rok 2024

Nad rámec plnění výše uvedených úkolů a nad rámec plnění opatření Strategie rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie romské integrace) 2021-2030 uveďte, co významného Váš resort vykonal pro zlepšení situace Romů v roce 2024, nebo co by ve vztahu k agendě Vašeho resortu mělo být zmíněno ve Zprávě o stavu romské menšiny v České republice za rok 2024. Jaká významná témata řešil Váš resort ve vztahu k příslušníkům romské menšiny, popřípadě jakým způsobem byly vyřešeny? Jaké trendy v oblasti romské

integrace byly Vaším resortem v roce 2024 zaznamenány, a k jakému vývoji došlo oproti roku 2023?

Lze poukázat na projekt Desegregace vzdělávání dětí a žáků se sociálním znevýhodněním, realizovaný Agenturou pro sociální začleňování (bližší informace zde: <https://www.socialni-zaclenovani.cz/projekt-desegregace-vzdelavani/>), nebo na diskuzní fórum „Je váš hlas slyšet?“ pro pracovníky romských a na pomoc Romům zaměřených organizací (stručná informace zde: <https://www.socialni-zaclenovani.cz/uspech-fora-socialniho-zaclenovani-je-vas-hlas-slyset/>).

3. Ministerstvo obrany

a) Informace o plnění úkolového listu č. 190, který přijal ministr obrany dne 23.06.2004

Úkolový list ukládá:

a) vytvářet a zajišťovat pracovní prostředí, v němž je respektována důstojnost zaměstnance, a vyloučit projevy jakékoliv diskriminace,

b) v tisku resortu MO, především měsíčníku A-Report, zveřejňovat: odborné i populární články zaměřené na problematiku lidských práv, jako je prevence před rasismem a xenofobií a nebezpečnost těchto projevů, včetně problematiky romské komunity; výsledky objektivních i subjektivních šetření,

c) ve vojenských školách v rámci výuky všeobecně vzdělávacích předmětů, prostřednictvím učebních a informačních materiálů, věnovat pozornost odstraňování stereotypního nahlížení na problematiku rasismu, xenofobie a národnostních menšin, přičemž důraz položit na podporu tolerance a respektu budoucích vojáků vůči romské menšině,

d) v rámci prevence rizikového chování připravit vlastní lektorský sbor, pedagogický sbor vojenských škol a velitelský sbor výcvikových zařízení na vzdělávání profesionálů v problematice dodržování lidských práv se zaměřením na integraci romské menšiny do společnosti, konkrétně do armádního prostředí,

e) ve vojenské výcvikové základně zařadit problematiku lidských práv, se zvláštním zřetelem na prevenci před rasismem a xenofobií a na témata integrace romské menšiny, do systému přípravy a vzdělávání vojenských profesionálů v oblasti prevence sociálně nežádoucích jevů,

f) zařazovat do kontinuálního výzkumu mezi vojenskými profesionály témata integrace romské menšiny a otázky zjišťující latentní rasismus,

g) v případě výskytu rizikového chování (rasismus, xenofobie, extremismus) provést odborné zaměstnání (školení) personálu prostřednictvím vlastního lektorského sboru s důrazem na

rovnocenné partnerství, nezbytnost tolerance a opuštění předsudků a stereotypů ve vnímání romské komunity, jejích tradic a kultury,

h) podílet se na činnosti meziresortních orgánů zaměřených na oblast lidských práv, zejména Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a Rady vlády pro lidská práva.

Preventivní opatření „úkolový list ministra obrany č. 190 ze dne 23. 6. 2004“, který ministr obrany vydal v reakci na dnes již překonané usnesení vlády č. 87/2002 k Informaci o plnění usnesení vlády týkajících se integrace romských komunit a aktivního postupu státní správy při uskutečňování opatření přijatých těmito usneseními, byl ministrem obrany zrušen již 6. února 2017. Rezort MO tyto preventivní úkoly plní a kontroluje v souladu s koncepčním dokumentem k primární prevenci rizikového chování a v souladu s vnitřním předpisem k primární prevenci rizikového chování personálu rezortu MO.

b) Seznam pracovních orgánů Ministerstva obrany (komise, výbory, pracovní skupiny), které se obsahově týkají tématu romské integrace či jiných témat souvisejících s romskou menšinou.

V rámci primární prevence rizikového chování personálu rezortu MO se na problematiku rasismu, xenofobie a extremismu důsledně zaměřujeme včetně finančního zabezpečení. Pro tuto agendu je v rámci stávající organizační struktury vytvořeno systemizované místo v působnosti státního tajemníka v MO a je zřízena „Rezortní komise pro prevenci“, která je poradním, koordinačním a iniciujícím orgánem ministryně obrany k řešení výše zmíněné problematiky.

c) Doplnující informace pro zpracování Zprávy o stavu romské menšiny v České republice za rok 2024

Nad rámec plnění výše uvedených úkolů a nad rámec plnění opatření Strategie rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie romské integrace) 2021-2030 uveďte, co významného Váš resort vykonal pro zlepšení situace Romů v roce 2024, nebo co by ve vztahu k agendě Vašeho resortu mělo být zmíněno ve Zprávě o stavu romské menšiny v České republice za rok 2024. Jaká významná témata řešil Váš resort ve vztahu k příslušníkům romské menšiny, popřípadě jakým způsobem byly vyřešeny? Jaké trendy v oblasti romské integrace byly Vaším resortem v roce 2024 zaznamenány, a k jakému vývoji došlo oproti roku 2023?

4. Ministerstvo průmyslu a obchodu

a) Informace o plnění usnesení vlády týkajících se integrace romské menšiny a aktivního postupu státní správy při uskutečňování opatření přijatých souvisejícími usneseními vlády ke dni 31.12.2024

Usnesením vlády ze dne 11. května 2016 č. 416, k Revizi úkolů vyplývajících z usnesení vlády, týkajících se integrace romské menšiny, vláda uložila ministru průmyslu a obchodu průběžně:

a) šířit, ve spolupráci s podřízenými organizacemi, informace o zákazu diskriminace spotřebitele a důsledně dbát na dodržování zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, zejména na § 6 s využitím možností ukládání pokut pro ty podnikatele, kteří se dopouštějí diskriminačního jednání vůči osobám náležejícím k romské menšině, a to jen na základě jejich etnické příslušnosti

Ministerstvo průmyslu a obchodu se průběžně podílí na plnění úkolů vyplývajících z předchozích usnesení vlády, která se týkají činnosti České obchodní inspekce a dodržování zákona o ochraně spotřebitele a usnesení vlády zahrnující oblast plnění Závěrečných doporučení Výboru pro odstranění rasové diskriminace ve věci vypracování zákona proti diskriminaci a jeho účinném prosazování, pokračování programů zaměřených na omezení chudoby a v šíření informací o dostupných vnitrostátních opravných prostředcích v případech rasové diskriminace. Zde provádí kontrolní činnost především Česká obchodní inspekce (dále také ČOI). ČOI pravidelně, stejně tak i v roce 2024, zařazuje do svých programů dozoru nad trhem kontrolu dodržování ust. § 6 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších změn.

V období od 2. 1. 2024 do 31. 12. 2024 provedla ČOI celkem 123 kontrol zaměřených na dodržování zákazu diskriminace. Podezření na některou z forem diskriminace spotřebitele vzniklo v 9 případech, což představuje 7,32 % z celkového počtu uskutečněných kontrol. Diskriminační jednání vůči romskému spotřebiteli bylo prokázáno v 1 případě. Konkrétně z důvodu údajně špatných zkušeností podnikatelka odmítla ubytovat 4 dospělé osoby romského původu. Takové jednání bylo vyhodnoceno jako jednání, které je v rozporu s ust. § 6 zákona o ochraně spotřebitele.

V uvedeném období ČOI prověřovala 6 podání spotřebitelů, která se týkala podezření na porušení zákazu diskriminace (mimo jiné i romských spotřebitelů) při prodeji výrobků nebo poskytování služeb. Konkrétně k diskriminaci Romů v přístupu k bydlení se vztahovala 2 podání. Ani v jednom případě však nebyla diskriminace zjištěna, respektive prokázána.

Diskriminace romského občana v přístupu k bydlení

V prvním z těchto případů byl spotřebitel kontaktován s žádostí o poskytnutí osobních údajů, aby mohlo být jeho podání prošetřeno. Spotřebitel zaslání svých osobních údajů přislíbil, nicméně ČOI již nekontaktoval. Ve druhém případě byla na základě podání týkajícího se inzerátu na pronájem bytu provedena romskou inspektorkou poptávka na pronájem, a to prostřednictvím odkazu poskytnutého stěžovatelem a pomocí profilu na sociální síti Facebook Marketplace. Předmětný inzerát již však nebyl v nabídce a nebylo tedy možné provést úkony směřující ke sjednání pronájmu nemovitosti za účelem prokázání případného porušování zákazu diskriminace.

ČOI jako dozorový orgán musí případné porušování právních předpisů jednoznačně a nevyvratitelně prokázat kontrolované osobě svým vlastním zjištěním. 18 kontrol zaměřených na diskriminaci bylo provedeno inspektorkami romského původu, přičemž 1 inspektorka působí na inspektorátu Ústeckém a Libereckém a 1 inspektorka na inspektorátu Olomouckém a Moravskoslezském. Ve dvou případech inspektorát Olomoucký a Moravskoslezský požadoval spolupráci s romskými stěžovateli. V jednom případě byla spolupráce odmítnuta, ve druhém případě stěžovatel spolupráci přislíbil, nicméně se nedostavil.

V roce 2024 ČOI neobdržela ze strany organizací pro romskou menšinu žádný požadavek na přednáškovou činnost, která by se k problematice diskriminace vztahovala.

ČOI šíří osvětu a informace o zákazu rasové diskriminace především průběžným publikováním tiskových zpráv informujících širokou veřejnost o této problematice, možnost seznámit se s publikovanými informacemi mají tedy i osoby romského etnika.

Výsledky kontrolní činnosti ČOI za příslušný kalendářní rok jsou též publikovány ve výroční zprávě o činnosti ČOI. Ty jsou volně přístupné na webu našeho úřadu (www.coi.cz). Potřebné informace jsou poskytovány i v rámci poradensko-informační služby nebo v písemných odpovědích na konkrétní spotřebitelská podání. Na webu ČOI je k dispozici i veřejně dostupný formulář pro podání podnětu či dotazu.

ČOI, je-li to vhodné, informuje i o možnosti obracet se s touto problematikou na kancelář Veřejného ochránce práv, se kterou v oblasti diskriminace spotřebitelů (tedy i romské menšiny) úzce spolupracuje.

b) vytvářet příznivé podmínky pro sociální podnikání a aktivně informovat o pozitivním dopadu rozvoje sociálního podnikání veřejnost

Sociální podniky patří do kategorie malých, a zcela výjimečně, středních podniků a týká se jich tak problematika podpory této kategorie podnikatelských subjektů. Ministerstvo průmyslu a obchodu vytváří příznivé podnikatelské prostředí kontinuálně pro všechny podnikatelské subjekty.

Ministerstvo průmyslu a obchodu také spolupracovalo s Ministerstvem práce a sociálních věcí v rámci přípravy zákona č. 468/2024 Sb., zákon o integračním sociálním podniku, který nabyl účinnosti dne 1.1.2025. Hlavním cílem zákona je pomoci osobám se specifickými potřebami (tedy i romským občanům) s jejich začleněním na trhu práce a do společnosti, pomoci s jejich důstojným a stabilním zaměstnáváním a zakotvit další prostředky k podpoře sociálních podniků. Tím je možné docílit komplexní pomoci s udržitelným rozvojem sociálního podnikání.

MPO dále v rámci své politiky vytváří pro podřízené organizace ve své působnosti podmínky pro prosazování společensky odpovědného zadávání veřejných zakázek a vytváření pracovních míst pro znevýhodněné osoby na trhu práce. Přitom je kladen důraz na dodržování zákona o veřejných zakázkách a ustanovení předpisů EU týkajících se dané oblasti.

b) Seznam pracovních orgánů Ministerstva průmyslu a obchodu (komise, výbory, pracovní skupiny), které se obsahově týkají tématu romské integrace či jiných témat souvisejících s romskou menšinou.

Ministerstvo průmyslu a obchodu nemá zřízen žádný orgán (pracovní skupinu, výbor, komisi), který by se zabýval agendou týkající se romské integrace či jiných témat souvisejících s romskou tematikou. Zástupci Ministerstva průmyslu a obchodu jsou však členy Rady vlády pro nestátní neziskové organizace a Komise pro sociální začleňování, kde je tato problematika

rovněž řešena. Za účelem spolupráce s Úřadem vlády ČR a ostatními resorty má pak MPO jmenovanou koordinátorku pro romské záležitosti.

c) Doplnující informace pro zpracování Zprávy o stavu romské menšiny v České republice za rok 2024

Nad rámec plnění výše uvedených úkolů a nad rámec plnění opatření Strategie rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie romské integrace) 2021-2030 uveďte, co významného Váš resort vykonal pro zlepšení situace Romů v roce 2024, nebo co by ve vztahu k agendě Vašeho resortu mělo být zmíněno ve Zprávě o stavu romské menšiny v České republice za rok 2024. Jaká významná témata řešil Váš resort ve vztahu k příslušníkům romské menšiny, popřípadě jakým způsobem byly vyřešeny? Jaké trendy v oblasti romské integrace byly Vaším resortem v roce 2024 zaznamenány, a k jakému vývoji došlo oproti roku 2023?

- Z pohledu zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, jsou stanoveny rovné podmínky pro podnikatele, bez ohledu na věk, pohlaví či příslušnost k etniku. Pokud obecní živnostenský úřad, krajský živnostenský úřad nebo Ministerstvo průmyslu a obchodu, stejně jako jiný správní orgán, obdrží podnět na prošetření podezření ze spáchání přestupku, který spočívá v diskriminačním jednání, popř. je takové protiprávní jednání zjištěno z moci úřední, věc předává nebo oznamuje postupem podle zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, v platném znění, věcně a místně příslušnému správnímu orgánu (např. obecnímu úřadu, který je kompetentní k řízení o přestupku podle § 7 odst. 3 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, v platném znění).
- MPO prostřednictvím Národní rozvojové banky, a.s., vyhlásilo Výzvu Nové Úspory Energie – úvěry, která se zaměřuje na podporu zvyšování energetické účinnosti budov a instalace alternativních zdrojů energie. Výzva byla vyhlášena dne 27. 4. 2023, s termínem pro podání žádostí do 30. 9. 2029, a s plánovanou alokací ve výši 1,77 miliardy Kč. Do programu Nové Úspory Energie bylo dosud zaregistrováno 221 žádostí o úvěr. Projekt musí být zaměřen na úspory konečné spotřeby energie a primární energie. Podpora je poskytnuta formou zvýhodněného úvěru a výkonnostní dotační složky. O podporu může požádat kterýkoli podnikatel, který realizuje opatření vedoucí k úspoře konečné spotřeby energie a splňuje podmínky detailněji popsané ve Výzvě. Projekt musí být v souladu se zásadami nediskriminace (především nediskriminace na základě rasy, genderu, náboženského vyznání, etnického původu, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace).
- K podpoře zvyšování energetické účinnosti budov a instalaci alternativních zdrojů energie poskytovatel dotace MPO vyhlásilo 2 Výzvy v rámci implementace Operačního programu Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost 2021-2027. Jedná se o výzvy Úspory energie I. a Úspory energie II. Podporovanými aktivitami u obou Výzev jsou snížení energetické náročnosti budov podnikatelských subjektů, které spočívá zejména v zateplení obvodového pláště, výměně a renovaci otvorových výplní, dále využívání obnovitelných zdrojů energie, fotovoltaických elektráren, využití

čerpadel pro pokrytí vlastní potřeby energie budov a energetických hospodářství, instalaci zařízení pro ukládání energie vyrobené v zařízeních na výrobu energie z obnovitelných zdrojů na místě, modernizaci rozvodů elektřiny, plynu, tepla, chladu apod.

Výzva Úspory energie II. byla vyhlášena dne 10. května 2024, datum ukončení příjmu žádosti je 31. říjen 2025. Plánovaná alokace Výzvy je 5 mld. Kč. Do Výzvy II. Úspory energie bylo k 13. 2. 2025 zaregistrováno 319 žádostí o podporu, které jsou v procesu hodnocení. V nejbližší době bude 56 žadatelům vydáno Rozhodnutí o poskytnutí dotace.

- Při vypisování všech dotačních projektů je společnou charakteristikou požadavek na určení/popsání dopadů projektů na vybrané principy (tzv. horizontální principy), mezi něž patří mimo jiné i požadavek na dodržení rovných příležitostí a zákazu jakékoliv diskriminace. Nesmí docházet k porušování práv daných Listinou základních práv EU.
- MPO dbá důsledně ve všech svých aktivitách na rozvíjení soudržné společnosti bez sociálního vylučování, v níž příležitost k zapojení na trhu práce, a tím i k důstojnému životu, dostává každý občan systematickým předcházením a odstraňováním nebezpečí ohledně sociálního vyloučení občanů. Předcházení diskriminačního jednání je řešeno ve všech opatřeních týkajících se zaměstnanců úřadu. Rovný přístup je zachováván v rámci pravidel etiky státních zaměstnanců a zaměstnanců MPO.
- Při vypisování výběrových řízení (zadávání inzerce na volné pracovní pozice) se Ministerstvo průmyslu a obchodu řídí antidiskriminačním zákonem. Výběrová řízení jsou koncipována pro všechny osoby a jsou řešena tak, aby nikoho nezvýhodňovala. Uchazeči jsou posuzováni na základě odbornosti. Není podporována přímá i nepřímá diskriminace. Zároveň je preferovaná univerzální přístupnost (univerzální design).
- Na internetových stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu byly dle metodiky Easy-to-read, pro osoby vyžadující zvláštní přístup, převedeny do snadno srozumitelné formy (tzv. zjednodušeného jazyka) základní obecné informace o působnosti MPO.
- Ministerstvo průmyslu a obchodu nepřijímalo v roce 2024, v rámci odboru personálního nebo sekce státního tajemníka, žádná opatření týkající se přímo a pouze romské problematiky. Nezaznamenalo ani žádné případy diskriminačního jednání a anticikanismu ve služebním úřadě nebo v podřízených služebních úřadech. Předcházení diskriminačního jednání je řešeno v rámci opatření týkajících se všech zaměstnanců úřadu.

5. Ministerstvo práce a sociálních věcí

a) Informace o plnění usnesení vlády týkajících se integrace romské menšiny a aktivního postupu státní správy při uskutečňování opatření přijatých souvisejícími usneseními vlády ke dni 31.12.2024

Usnesením vlády ze dne 11. května 2016 č. 416, k Revizi úkolů vyplývajících z usnesení vlády, týkajících se integrace romské menšiny, vláda uložila ministryni práce a sociálních věcí průběžně:

a) vzdělávat pracovníky Úřadu práce České republiky v oblasti antidiskriminačních opatření

Vzdělávání v oblasti antidiskriminačních opatření bylo v roce 2024 v rámci Úřadu práce ČR (dále jen „ÚP ČR“) realizováno formou zahrnutí této problematiky do „Vstupního vzdělávání úvodního“, které absolvují všichni nově nastupující zaměstnanci a takto nabyté znalosti poté uplatňují ve své každodenní práci. V roce 2024 se tohoto vstupního vzdělávání zúčastnilo 405 zaměstnanců ÚP ČR.

V průběhu roku 2024 byla také proškoleni 20 zaměstnanců ÚP ČR v kurzu na téma „Specifika práce s romskou rodinou“ a 25 zaměstnanců ÚP ČR v kurzu na téma „Úvod do efektivní komunikace s romskými klienty“. Tyto kurzy se konaly v Ústí nad Labem a v Ostravě.

V roce 2024 probíhala příprava na realizaci nových kurzů, které se začnou realizovat v roce 2025 a budou pojaty interaktivně a zaměří se na problematiku anticiganismu a rovného přístupu k menšinám, například i formou rozhovorů s osobnostmi z řad Romů a na základě příkladů z praxe. Byli vytipováni představitelé rozhovorů, délka a forma nového kurzu.

b) podporovat, ve spolupráci s ministrem pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu¹, a s využitím prostředků Evropských strukturálních a investičních fondů a národních nástrojů, v rámci Úřadu práce České republiky provázat sociální práce s nástroji aktivní politiky zaměstnanosti cílených na příslušníky romské menšiny žijící v podmínkách sociálního vyloučení, a podporovat vytváření partnerství mezi orgány územní veřejné správy, úřady práce a neziskovým sektorem, jehož cílem bude provázat poskytování sociálních služeb a služeb zaměstnanosti na lokální úrovni

V roce 2024 byla spuštěna realizace pilotního ověření projektu Integrační pracovní místo (IPM) na 7 kontaktních pracovištích ÚP ČR. IPM je novým nástrojem aktivní politiky zaměstnanosti a je určeno k podpoře znevýhodněných osob se specifickými potřebami. Spojuje zaměstnání s cílenou podporou pro překonání nebo zmírnění bariér v uplatnění na volném trhu práce. Nedílnou součástí nástroje je psychosociální podpora, kterou je míněn soubor aktivit reagujících na specifické potřeby zaměstnance (i jeho domácnosti). Tato podpora není zaměřena pouze na pomoc při hledání zaměstnání a umožnění trvalého pracovního uplatnění, ale také na komplexní řešení nepříznivé sociální a životní situace zaměstnance. Pro úspěšné fungování integračních pracovních míst a dosažení jejich hlavního cíle hraje zásadní roli

¹ Pro účely Informace ke Zprávě o stavu romské menšiny za rok 2024 lze uvést spolupráci se zmocněnkyní vlády pro záležitosti romské menšiny nebo zmocněnkyní vlády pro lidská práva.

existence kooperujících lokálních sítí zaměstnanosti, resp. spolupráce všech relevantních aktérů na lokální úrovni. Mezi tyto aktéry se řadí ÚP ČR, zaměstnavatelé, místní samosprávy, poskytovatelé sociálních služeb a jiní poskytovatelé psychosociální podpory. Jejich prostřednictvím je třeba vytvářet multidisciplinární podporu jedince, která komplexně navazuje na jeho potřeby. IPM je plně zaměřeno na integraci osob zprostředkováním zaměstnání a realizací vhodných sociálních i dalších služeb dle individuální psychosociální analýzy klienta.

ÚP ČR ve sledovaném období rozšířil síť svých partnerů – neziskových organizací a odborů sociálních věcí obcí –, tak aby mohl efektivně poskytovat služby aktivní politiky zaměstnanosti v kombinaci se sociální prací.

c) podporovat, ve spolupráci s hejtmany, tvorbu a implementaci regionálních strategií k rozvoji lokálního trhu práce a vytvářet v této oblasti příležitosti pro tvůrce strategie ke sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe formou konferencí a zveřejňováním úspěšných projektů

V rámci Paktů zaměstnanosti (Pakt zaměstnanosti je strategické partnerství, které uzavírá kraj, firmy, školy, zástupci zaměstnavatelů, Úřadu práce ČR, odborů a dalších institucí. Složení je v každém regionu jiné. Pakty zaměstnanosti se zaměřují zejména na skupiny ohrožené na trhu práce, jako jsou mladí do 25 let, lidé starší 50 let, osoby se zdravotním postižením a lidé s nízkou kvalitou) se i v roce 2024 ÚP ČR prostřednictvím krajských poboček podílel na aktualizaci a realizaci strategií regionálních politik zaměřených na aktuální změny trhu práce v jednotlivých regionech a na úzkou spolupráci se zástupci samospráv. Hlavními tématy byly útlum těžby uhlí, hromadná propouštění většího rozsahu v některých regionech a účast na konferencích k dané problematice. Dále ÚP ČR zařadil svou aktivní účast na celostátním dvoudenním setkání romských koordinátorů všech krajských úřadů, který pořádal ÚV ČR.

d) podporovat, ve spolupráci s ministrem pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu², šíření informací o sociálním podnikání, podporovat sdílení zkušeností a dobrých praxí v této oblasti

V roce 2024 pokračovala realizace projektu Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) „Rozvoj ekosystému sociálního podnikání“, který se mimo jiné zaměřuje i na osvětu, mainstreaming a propagaci sociálního podnikání. Cílem aktivity je pravidelné a průběžné zvyšování povědomí a informovanosti cílových skupin projektu za účelem motivace k zakládání a rozvíjení sociálních podniků. Informace jsou poskytovány laické veřejnosti, zástupcům odborné veřejnosti, ale i veřejné správě. V tomto sledovaném období pokračovaly též aktivity zřízených regionálních poradenských center – Spointů, nabízejících zájemcům poradenství a konzultace k sociálnímu podnikání, vzdělávání a spolupráci při propagaci jejich sociálního podnikání.

Šíření povědomí o sociálním podnikání je realizováno prostřednictvím webu <https://ceske-socialni-podnikani.cz/>, sociálních sítí – Facebook, Linked In, YouTube, zpravodaje s novinkami ze světa sociálního podnikání. Dále byly natáčeny informační podcasty, pro zájemce o sociální

² Pro účely Informace ke Zprávě o stavu romské menšiny za rok 2024 lze uvést spolupráci se zmocněnkyní vlády pro lidská práva,

podnikání pokračovaly stáže a exkurze v sociálních podnicích. Na propagaci tohoto tématu mezi širokou veřejností se realizovaly kulaté stoly a jarmarky sociálních podniků. V září 2024 v Praze MPSV uspořádalo mezinárodní konferenci zaměřenou na budoucnost sociálního podnikání v České republice, na niž se dostavilo 130 účastníků. Mezi nimi byli zástupci sociálních podniků, členských sítí, odborníci z veřejné správy, zástupci krajů a obcí, stejně jako další příznivci sociální ekonomiky.

V roce 2024 se uskutečnila tři zasedání **Platformy sociálního podnikání** pod záštitou vládní zmocněnkyně pro lidská práva Kláry Šimáčkové Laurenčíkové. Cílem platformy je rozvoj tématu sociálního podnikání v České republice jako důležité části sociální ekonomiky.

Informační kanály:

Facebook <https://www.facebook.com/podpora.socialniho.podnikani.cr/>

Linked In : <https://www.linkedin.com/groups/12698670/>

Podcast <https://ceske-socialni-podnikani.cz/socialni-podnikani/podcast>

YouTube <https://www.youtube.com/@podporasocialnihopodnikani9456/>

Zpravodaj <https://ceske-socialni-podnikani.cz/newsletter>

e) rozvíjet a podporovat realizaci rekvalifikačních programů zaměřených na soukromé podnikání

Portfolio předmětných kurzů ÚP ČR se převážně rozšířilo o kurzy rozvoje kompetencí v digitální oblasti. Taktéž v rámci aktivit ÚP ČR proběhlo v Ústeckém kraji pilotní ověření k zahájení SVČ, které je zaměřeno na komplexní poskytnutí vstupních informací (podnikatelský plán, spolupráce se živnostenskými úřady, finančními úřady, OSSZ a následné setkání s ambasadory, kteří přinášejí poznatky z vlastního podnikání). Tato aktivita bude rozšířena i na další pobočky ÚP ČR.

f) podporovat, prostřednictvím Úřadu práce České republiky, osvětu k předcházení nelegální práce u příslušníků romské menšiny

ÚP ČR šíří osvětu k předcházení nelegální práce u všech uchazečů o zaměstnání, včetně romské menšiny. Informace o negativním vlivu nelegální práce jsou aktivně předávány v rámci skupinových i individuálních poradenských činností ÚP ČR

g) sdílet zkušenosti a příklady dobré praxe formou mediálních kampaní a konferencí v oblasti diverzity na trhu práce

V rámci měsíčních tiskových zpráv jednotlivých krajských poboček dochází k medializaci příkladů dobré praxe. Za rok 2024 lze zmínit konferenci „Integrační pracovní místa – dát práci nestačí“ ze dne 1. listopadu 2024, která se věnovala tématu pilotního ověřování nového nástroje aktivní politiky zaměstnanosti „integrační pracovní místo“, tedy sdílení zkušeností z první fáze pilotního ověřování a jeho výsledkům.

h) dotačně podporovat v rámci svých existujících dotačních programů, a s využitím Evropských strukturálních a investičních fondů, rozvoj sítě bezplatného dluhového poradenství a vzdělávání sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách v této oblasti

Poradenské činnosti ÚP ČR jsou nabízeny všem osobám (uchazeči o zaměstnání, zájemci o zaměstnání, veřejnost) bez ohledu na etnicitu. Tzn. v souladu se Směrnicí č. 6/2020 Realizace poradenských činností na ÚP ČR jsou (nejen) Romům poskytovány jak individuální a skupinové poradenství, tak poradenské programy, konkrétně:

1. Individuální poradenství je poskytováno dle konkrétních požadavků klienta nebo v rámci komplexního poradenství na základě psychosociální analýzy klienta je zabezpečováno zároveň s návazností na další služby převážně sociální či sociálně zdravotního charakteru.

2. Skupinové poradenství: (tj. skupinová poradenská činnost do 5 hod.)

- a) úvodní informační skupinová schůzka,
- b) poradenská schůzka k výběru aktivit individuálního akčního plánu,
- c) poradenství o možnostech a podmínkách rekvalifikace,
- d) poradenství pro cílové skupiny klientů, kterým je věnována zvýšená péče (dlouhodobě nezaměstnaní, mladiství, absolventi, osoby se zdravotním postižením apod.),
- e) poradenství žákům základních škol k volbě a způsobu přípravy na povolání, ke vstupu na trh práce,
- f) poradenství studentům středních škol, vyšších odborných škol a vysokých škol k volbě a způsobu přípravy na povolání, ke vstupu na trh práce,
- g) poradenství zaměřené na techniky hledání zaměstnání a sebe prezentaci na trhu práce (např. tvorba životopisu a motivačního dopisu, využití osobního kariérového portfolia, příprava na pohovor),
- h) poradenství k finanční gramotnosti,
- i) poradenství k pracovněprávní gramotnosti,
- j) poradenství k zahájení podnikání.

3. Poradenské programy: (tj. skupinová poradenská činnost nad 5 hod.)

- a) poradenský program Sebepoznávání pro trh práce,
- b) poradenský program Komunikační dovednosti,
- c) poradenský program Sebe prezentace na trhu práce,
- d) poradenský program Orientace na trhu práce,
- e) poradenský program Hledání zaměstnání,
- f) poradenský program Pracovněprávní gramotnost,
- g) poradenský program Finanční gramotnost,
- h) poradenský program Poradenství k podnikání,
- i) poradenský program komplexní,
- j) poradenské programy ostatní.

Dále jsou realizovány v rámci poradenských činností tyto aktivity:

- Bilanční diagnostika
- „Frýdlantské dny“
- Burzy škol
- Burzy práce
- Setkání s rodiči v rámci třídních schůzek
- Setkání s výchovnými poradci.

Vstupní i průběžné vzdělávání sociálních pracovníků ÚP ČR probíhá prostřednictvím vzdělávacích programů, které jsou upravovány tak, aby reagovaly na změny ve společnosti, aktuální témata na trhu práce i změny v regionech včetně požadavků na potřebné síťování.

i) podporovat monitoring a evaluaci programu aktivní politiky zaměstnanosti, sledovat do jaké míry reagují na specifické potřeby romských uchazečů o zaměstnání na trhu práce

ÚP ČR připravuje metodiku ke zjišťování etnicity klientů a výběr vhodných dat pro zajištění podkladů. K této problematice se uskutečnila dvě pracovní jednání k tématu na úrovni ÚP ČR a dvě na úrovni MPSV, další tři na ÚP ČR se zaměřením na vhodnou volbu dostupné metodiky. Zároveň ÚP ČR komunikuje se všemi romskými koordinátory krajských úřadů o nových výzvách vztahujících se k dané problematice a aktuálním vzdělávání nejen v oblasti IT technologií, které ÚP ČR může poskytnout.

Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v.v.i., (dále „VÚPS“) realizoval projekt „Vyhodnocování účinnosti a efektivity realizace APZ“. Cílem projektu bylo poskytnout relevantní informace o účinnosti nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti pro jednotlivé skupiny podporovaných osob a zabezpečení průběžných informací o účincích aktivní politiky zaměstnanosti na trh práce. Stěžejní pozornost byla věnována vyhodnocení cílenosti a dopadu programu veřejně prospěšných prací, společensky účelných pracovních míst a oblastí rekvalifikací. V rámci projektu vznikla studie zabývající se mapováním realizace vybraných nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, zejména veřejně prospěšné práce a společensky účelná pracovní místa. Tato dílčí zpráva doplňuje analýzu zhodnocení krátkodobých a střednědobých dopadů vybraných programů APZ s důrazem na situaci dlouhodobě nezaměstnaných a znevýhodněných kategorií uchazečů o zaměstnání. Výstupy projektu (publikace, analýzy) jsou na webu: <https://www.rilsa.cz/publikace/>.

j) monitorovat výskyt diskriminace na trhu práce a šířit principy rovného zacházení s romskými uchazeči o zaměstnání na trhu práce

Státní úřad inspekce práce (dále jen „SÚIP“) a oblastní inspektoráty (dále jen „OIP“) provádějí dle zákona č. 251/2001 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů, kontroly rovného zacházení a zákazu diskriminace na pracovišti dle zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“, „ZP“), a dle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“, „ZoZ“), kontroly v oblasti rovného zacházení a zákazu diskriminace při uplatňování práva na zaměstnání.

SÚIP věnuje oblasti rovného zacházení a dodržování zákazu diskriminace vysokou pozornost a pravidelně zařazuje tyto kontroly do programu kontrolních akcí. K eliminaci diskriminace a nerovného zacházení přispívají orgány inspekce práce jak kontrolní činností, tak v rámci poskytování poradenství, kdy se na orgány inspekce práce obracejí nejen zaměstnanci, ale také zaměstnavatelé. Poradenství je poskytováno i v souvislosti s podněty ke kontrolám, ale

primárně jako samostatná agenda písemně, elektronicky, telefonicky i osobně. Z důvodu zvýšeného rozsahu poskytovaného poradenství a pro vyšší komfort veřejnosti zavedl SÚIP v roce 2021 bezplatné tzv. zelené telefonní linky s každodenním provozem, přičemž tato služba veřejnosti stále pokračuje.

Od listopadu 2023 zaměstnal SÚIP **mediátora pro národnostní menšiny**, který dva dny v týdnu působí při poskytování poradenství v sídle Oblastního inspektorátu práce pro Moravskoslezský kraj a Olomoucký kraj v Ostravě. V nejbližší budoucnosti se také bude podílet na průběhu kontroly OIP při tzv. dotazování zaměstnanců během kontroly prováděné na základě podnětu upozorňujícího na možnou diskriminaci Romů. Tento koordinátor je romské národnosti a byl vybrán v rámci spolupráce s koordinátorkou sociálního začleňování Magistrátu města Ostravy. Poté, kdy s ním OIP započal svou spolupráci, výrazně narostl počet Romů, kteří přicházejí za účelem poskytnutí poradenství na OIP v Ostravě.

Zcela nepatrný počet občanů, resp. zaměstnanců, kteří vyhledávají poradenství OIP nebo kteří podávají podněty ke kontrolám, se však sami identifikují jako příslušníci romského etnika; statistika inspekce práce pak nemůže objektivně vycházet z jiných údajů, například z odhadů na základě jména, informací od jiných osob atp.

Diskriminace na trhu práce

Kontroly v oblasti rovného zacházení a zákazu diskriminace při uplatňování práva na zaměstnání byly v roce 2024 stejně jako v předchozích letech nedílnou součástí kontrolní činnosti orgánů inspekce práce.

Dle § 4 odst. 1 a 2 zákona o zaměstnanosti je při uplatňování práva na zaměstnání zakázána jakákoliv diskriminace a hlediska pro výběr zaměstnanců musí zaručovat rovné příležitosti všem fyzickým osobám ucházejícím se o zaměstnání. Na trhu práce však i přes tento zákaz stále dochází ke znevýhodnění některých osob; z kontrolní činnosti pak vyplývá, že nejčastěji z důvodu pohlaví a věku. S ohledem na tuto skutečnost se orgány inspekce práce zaměřují při své kontrolní činnosti na nabídky zaměstnání, u nichž požadavky pro výběrová řízení nejsou formulovány neutrálně a předem odrazují zájemce o práci, ať už z hlediska pohlaví, věku, zdravotního stavu a také z důvodu národnosti nebo příslušnosti k etniku.

V roce 2024 přijaly SÚIP/OIP celkem 92 podnětů směřujících do oblasti rovného zacházení a zákazu diskriminace při uplatňování práva na zaměstnání, které upozorňovaly na možné diskriminační jednání. Počet podnětů oproti roku 2022 a 2023 vzrostl. Podněty upozorňovaly zejména na diskriminaci na základě věku a pohlaví.

V oblasti kontroly rovného zacházení a zákazu diskriminace při uplatňování práva na zaměstnání bylo v roce 2024 provedeno (předběžně, statistika za rok 2024 ke dni zpracování není finální) celkem 160 ukončených kontrol, z toho 40 kontrol bylo realizováno na základě obdržených podnětů. Porušení zákona bylo zjištěno v případech 127 kontrol.

V rámci provedených kontrol bylo zjištěno celkem 129 porušení, kdy 3 porušení spočívala v nerovném zacházení dle § 4 odst. 1 zákona o zaměstnanosti, 1 porušení spočívalo

v diskriminaci dle § 4 odst. 2 zákona o zaměstnanosti, a 115 porušení spočívalo v uveřejnění diskriminační nabídky zaměstnání dle § 12 odst. 1 zákona o zaměstnanosti.

Za přestupky spadající v oblasti rovného zacházení a zákazu diskriminace při uplatňování práva na zaměstnání bylo v roce 2024 uloženo celkem 92 pokut v celkové výši 423 000 Kč a ve 4 případech uložily oblastní inspektoráty práce kontrolovaným subjektům napomenutí.

Diskriminace v pracovněprávních vztazích

Kontroly v oblasti rovného zacházení a zákazu diskriminace v pracovněprávních vztazích jsou specifickou kontrolní oblastí, když zaměření těchto kontrol se ve velké míře odvíjí od obsahu obdržených podnětů. V rámci nerovného zacházení a dodržování zákazu diskriminace na pracovišti se nejčastěji inspektoři setkávají s podněty poukazujícími na „šikanu“, „mobbing“, či „bossing“, v menší míře pak obdržené podněty poukazují na vyloženě diskriminační jednání s uvedením konkrétního diskriminačního důvodu. Jestliže podatel neupozorňuje přímo na diskriminaci z důvodu národnosti nebo příslušnosti k romské menšině, případně v podnětu tento údaj sám neuvede, nemůže být tento údaj ze strany orgánů inspekce práce zjišťován ani evidován.

Celkový počet podnětů obdržených do oblasti rovného zacházení a dodržování zákazu diskriminace na pracovišti v roce 2024 činil 319. Oproti předchozímu období se jedná o počet cca o 19 % nižší než v roce 2023.

OIP provedly v oblasti rovného zacházení a dodržování zákazu diskriminace na pracovišti celkem 640 kontrol. Ve 323 případech byly kontroly vykonány s využitím informací z obdržených podnětů. Velká část z kontrol v oblasti rovného zacházení a dodržování zákazu diskriminace je v posledních letech zaměřena specificky na možné nerovné odměňování s genderovým aspektem, a to v souvislosti s projektem Rovná odměna.

Kontrolní činností SÚIP bylo v roce 2024 zjištěno 153 porušení zákoníku práce, která svým obsahem spadala do oblasti nerovného zacházení a dodržování zákazu diskriminace.

Porušení zákazu diskriminace dle § 16 odst. 2 zákoníku práce byl zjištěn celkem ve 36 případech, nicméně v žádném z těchto případů nebyla zjištěna diskriminace z důvodu rasového či etnického původu nebo příslušnosti k romské menšině.

V roce 2024 bylo oblastními inspektoráty práce v oblasti rovného zacházení v pracovněprávním vztahu uloženo celkem 56 pokut v souhrnné výši 1 448 500 Kč a 2 napomenutí. Celkem 26 pokut bylo uloženo za nerovné zacházení, 17 pokut pak za diskriminaci. 10 pokut pak bylo uloženo za neposkytnutí stejné mzdy, platu nebo odměny z dohody zaměstnancům vykonávajícím stejnou práci nebo práci stejné hodnoty.

V roce 2024 obdržely oblastní inspektoráty práce 3 podněty ke kontrole upozorňující na diskriminaci a nerovné zacházení ve vztahu k romskému etniku.

Provedenou kontrolou na základě jednoho z těchto podnětů byly zjištěny nedostatky na úseku pracovního poměru a odměňování. Diskriminace ani nerovné zacházení nebyly zjištěny.

Na základě dalšího z podnětů byla kontrola zahájena a probíhá dotazování, kterého se spolu s kontrolní skupinou bude účastnit na základě pověření i mediátor pro národnostní menšiny.

Na základě třetího z podnětů zatím kontrola zahájena nebyla, neboť podnět byl podán v závěru roku v prosinci 2024.

V roce 2024 tedy SÚIP a OIP svou kontrolní činností nezjistily porušení ustanovení §§ 4 a 12 zákona o zaměstnanosti a ustanovení § 16 zákoníku práce ve vztahu k Romům.

k) působit preventivně vůči ztrátě bydlení romských domácností a omezovat využívání substandardních forem bydlení

V rámci provádění sociální práce na ÚP ČR v úzkém spojení s navazujícími sociálními službami je poskytováno poradenství k chodu domácnosti a při hledání vhodného standardního bydlení, spolupracuje se na realizaci projektů Housing First a Housing Led apod. Dále jsou poskytovány dávky hmotné nouze mimořádné okamžité pomoci na kauci při získání standardního bydlení. V roce 2024 bylo podáno 3 070 žádostí o MOP za účelem poskytnutí kauce, počet přiznaných MOP činil 2 053 v souhrnném objemu 34,3 mil. Kč.

Od ledna roku 2023 do konce roku 2025 působí na MPSV systémový projekt „Podpora sociálního bydlení a jeho systémové zavádění v ČR“. V rámci tohoto projektu jsou vykonávány dvě hlavní aktivity, a to metodická podpora a provoz Národního kontaktního centra. Metodicky je podporováno 41 příjemců výzev ESF zaměřených na sociální bydlení (výzvy č. 007 a 101 specifická část B OPZ+), kteří mají v plánu zabydlet téměř 750 bytů. Hlavním cílem projektu je zavádění sociálního bydlení napříč celou ČR – tj. ukotvit ucelený systémový přístup k této problematice, prosazovat inovativní prvky a šířit důležitou dobrou praxi jak z ČR, tak ze zahraničí. Další klíčovou aktivitou projektu je podrobné informování ohledně sociálního bydlení zaměřené jak na odborníky, tak na širokou veřejnost, a přenos poznatků do připravovaného návrhu zákona o podpoře bydlení, který počítá s koordinační rolí regionálních mezistupňů při řešení bytové nouze. Smyslem je tedy nastavovat politiky na základě zkušeností z praxe.

V roce 2024 MPSV dále spolupracovalo s hlavním gestorem Ministerstvem pro místní rozvoj (dále „MMR“) na návrhu zákona o podpoře bydlení, který má za cíl zajistit v ČR legislativní ukotvení sociálního a dostupného bydlení. V ČR doposud chybí platná legislativa k tomuto tématu a je třeba podporu bydlení zastřešit na státní úrovni a zajistit tak systémové řešení a stabilitu financování. Návrh v roce 2024 prošel Legislativní radou vlády, a také prvním čtením v Poslanecké sněmovně. V případě schválení návrhu zákona v legislativním procesu se jeho účinnost očekává od ledna 2026. Návrh zákona cílí nejen na osoby bez domova, osoby samostatně pečující o děti, seniory, ohrožené děti, oběti domácího násilí, ale i na osoby, které jsou na trhu s bydlením diskriminovány. V rámci zákona vznikl seznam prioritizovaných cílových skupin, mezi nimiž je rovněž navržena CS „osoby diskriminované na trhu s bydlením“.

I) zvyšovat motivaci zaměstnavatelů k zaměstnávání Romů

Krajské pobočky ÚP ČR aktivně v jednotlivých regionech spolupracují jak s organizacemi z oblasti nestátních neziskových organizací, tak i se zaměstnavateli i jinými aktéry na regionálním trhu práce v sociální oblasti s cílem odstranit bariéry vstupu na trh práce a uplatnění ve společnosti. ÚP ČR při své práci neviduje etnicitu konkrétních klientů a ke svým klientům vždy přistupuje individuálně na základě posouzení jejich individuálních charakteristik souvisejících zejména s jejich předchozí pracovní zkušeností, odbornou kvalifikací a dovednostmi, zdravotním stavem, místem pobytu apod. Níže je uveden seznam aktivit ÚP ČR, které vedou ke zvyšování motivace zaměstnavatelů k zaměstnávání znevýhodněných uchazečů o zaměstnání a uchazečů o zaměstnání žijících v SVL.

K vytváření pracovních míst pro znevýhodněné osoby jsou dlouhodobě motivováni zaměstnavatelé prostřednictvím nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti. K hlavním integračním nástrojům patří společensky účelné pracovní místo a veřejně prospěšné práce. Na základě dohody uzavřené mezi zaměstnavatelem a ÚP ČR se na umístěného uchazeče o zaměstnání poskytují příspěvky na mzdu.

V roce 2024 došlo k úpravě podmínek pro vytváření pracovních příležitostí v rámci nástroje veřejně prospěšné práce, který je dle nové metodiky určen primárně k podpoře zaměstnávání znevýhodněných uchazečů o zaměstnání bydlících v malých obcích zatížených sociálním vyloučením, přičemž podpora je směřována k osobám ve věku do 25 let a 50+, s maximálně základním vzděláním, se zdravotním postižením, v hmotné nouzi. Vedle této cílové skupiny a bez podmínky bydliště v malé obci zatížené sociálním vyloučením je nástroj určen též uchazečům o zaměstnání, kteří jako osoby v hmotné nouzi vykonávaly veřejnou službu. Pro identifikaci malých obcí zatížených sociálním vyloučením je používán index sociálního vyloučení.

Na podporu zaměstnávání uchazečů o zaměstnání a zájemců o zaměstnání ve věku do 29 let se zaměřuje celorepublikový projekt **„Záruky pro mladé“** realizovaný ÚP ČR. Klíčovou aktivitou projektu je mj. integrace na trh práce s podporou poskytování příspěvků na mzdu zaměstnavatelům na přijatou osobu na společensky účelné pracovní místo, na krátkodobé zaměstnání formou „práce na zkoušku“, podporováno je umístění s poskytováním příspěvku na zapracování a pro získání odborné praxe.

V roce 2024 pokračovala realizace projektu **„Šance na práci v Ústeckém kraji“**, který je zaměřen na osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách. Uchazeči o zaměstnání se v rámci projektu mohou účastnit individuálního a skupinového poradenství, v případě potřeby jsou podpořeni rekvalifikací, začlenění na trh práce je podporováno umístěním na společensky účelná pracovní místa, práci na zkoušku, sdílené pracovní místo, lze poskytovat příspěvek na zapracování a podpořit i zahájení samostatné výdělečné činnosti.

Osobám ohroženým sociálním vyloučením, osobám žijícím v sociálně vyloučených lokalitách z řad uchazečů o zaměstnání a zájemců o zaměstnání se věnují regionální projekty realizované krajskými pobočkami ÚP ČR. Jedná se např. o **projekt „Šance na práci v Karlovarském kraji“**, **„Šance na práci v Královéhradeckém kraji“**, **Šance na práci v Plzeňském kraji“**. Rovněž tyto projekty nabízí účastníkům širokou škálu aktivit včetně

podpory nástupu do zaměstnání. Obdobně zaměřené projekty jsou realizovány ÚP ČR i v kraji Moravskoslezském, Olomouckém a Libereckém.

m) podporovat zaměstnavatele zaměstnávající dlouhodobě nezaměstnané

Hlavním nástrojem v podpoře integrace dlouhodobě nezaměstnaných jsou veřejně prospěšné práce. V roce 2024 se na podporu této cílové skupiny zaměřil nový pilotně ověřovaný nástroj aktivní politiky zaměstnanosti integrační pracovní místo (IPM). Na IPM jsou zařazovány osoby se zdravotním postižením, osoby vedené v evidenci uchazečů o zaměstnání nepřetržitě déle než 24 měsíců, a dále osoby se specifickými potřebami, které jsou zároveň v období posledních 2 let vedeny v evidenci uchazečů o zaměstnání v součtu 12 měsíců (např. osoby s nižším než středním vzděláním, s exekucí, pobírající příspěvek na živobytí déle než 3 měsíce, po VTOS, bez přístřeší, po ukončení nařízené ústavní výchovy nebo ochranné výchovy v diagnostickém ústavu, dětském domově...). Nedílnou součástí nástroje je psychosociální podpora, kterou je míněn soubor aktivit reagujících na specifické potřeby zaměstnance (i jeho domácnosti). Tato podpora není zaměřena pouze na pomoc při hledání zaměstnání a umožnění trvalého pracovního uplatnění, ale také na komplexní řešení nepříznivé sociální a životní situace zaměstnance. Nástup na IPM lze podpořit příspěvkem na mzdu a příspěvek na částečnou kompenzaci nákladů související s účastí podporovaného zaměstnance na integračních aktivitách (integrační příspěvek). IPM je realizováno jako klíčová aktivita v rámci projektů realizovaných ÚP ČR „Nová etapa“ a „Věk není překážkou“.

Do první fáze pilotního ověřování nástroje IPM byli zapojeni především zaměstnavatelé se zkušeností v oblasti sociálního začleňování a zaměstnávání znevýhodněných osob, tj. i znevýhodněných Romů. Sdílení zkušeností těchto zaměstnavatelů na lokální i celonárodní úrovni by mohlo vést ke zvýšení motivace dalších zaměstnavatelů se do podpory prostřednictvím integračního pracovního místa zapojit a přispět tak k dosažení cíle nástroje, jímž je prostup znevýhodněných osob na volný trh práce.

Dále je možné zabezpečit potřebné vzdělání k výkonu činnosti u zaměstnavatele v rámci absolvování rekvalifikace či zvýšení kvalifikace. Díky navazujícím sociálním službám je možné v odůvodněných případech zajistit po určitou dobu průběhu zaměstnání kouče – motivátora.

n) spolupracovat s vedoucím Úřadu vlády ČR při poskytování metodické pomoci krajským koordinátorům pro záležitosti romské menšiny a jejich prostřednictvím pracovníkům obecních úřadů obcí s rozšířenou působností pověřených výkonem agendy integrace romské menšiny ve správním obvodu.

Garantka z ÚP ČR za oblast sociálního začleňování se účastní aktivit ÚV, včetně setkání romských koordinátorů ze všech krajských poboček.

- b) **Seznam pracovních orgánů Ministerstva práce a sociálních věcí (komise, výbory, pracovní skupiny), které se obsahově týkají tématu romské integrace či jiných témat souvisejících s romskou menšinou.**

MPSV má dva pracovní orgány, do nichž jsou zapojeni zástupci romské menšiny.

Komise pro sociální začleňování, jakožto poradní a koordinační orgán ministra práce a sociálních věcí v oblasti sociální politiky se zaměřením na boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení, se svým zaměřením zabývá i tématy souvisejícími s integrací romské menšiny. Členem Komise pro sociální začleňování je i zástupce romské menšiny.

Mezi pracovní orgán z pohledu realizace OPZ+ řadíme **tzv. Programové partnerství**, které bylo ustanoveno pro projednávání výzev a projektových záměrů projektů přímého přidělení v prioritě 2, jejíž součástí je i SC 2.3 OPZ+. V programovém partnerství je zástupce za romskou menšinu (Radu vlády pro záležitosti romské menšiny – občanskou část) v počtu 1 zástupce/náhradníka.

- c) **Doplňující informace pro zpracování Zprávy o stavu romské menšiny v České republice za rok 2024**

Nad rámec plnění výše uvedených úkolů a nad rámec plnění opatření Strategie rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie romské integrace) 2021-2030 uveďte, co významného Váš resort vykonal pro zlepšení situace Romů v roce 2024, nebo co by ve vztahu k agendě Vašeho resortu mělo být zmíněno ve Zprávě o stavu romské menšiny v České republice za rok 2024. Jaká významná témata řešil Váš resort ve vztahu k příslušníkům romské menšiny, popřípadě jakým způsobem byly vyřešeny? Jaké trendy v oblasti romské integrace byly Vaším resortem v roce 2024 zaznamenány, a k jakému vývoji došlo oproti roku 2023?

Činnost ÚP ČR nad rámec plnění úkolů v SRI:

Projektové činnosti

Z projektů realizovaných v rámci jednotlivých krajských poboček je zejména třeba zmínit projekt Šance na práci, který je jako regionální individuální projekt realizován na jednotlivých Krajských pobočkách ÚP ČR. Projekt je s ohledem na své zaměření na osoby s kumulací většího počtu hendikepů představující překážku vstupu na trhu práce (jako je dlouhodobá nezaměstnanost, věk, nízká úroveň vzdělání, nízká kvalifikace) příkladem činnosti ÚP ČR realizované po celé ČR, která aktivně napomáhá předcházení rizika sociálního vyloučení a začlenění romské minority na trh práce. V rámci projektu jsou poskytovány účastníkům projektu poradenské aktivity vedoucí k podpoře zvýšení vzdělanostních dovedností a k přímému umisťování do zaměstnání, a to i v úzké spolupráci s neziskovými organizacemi. I v rámci tohoto projektu probíhá spolupráce s nestátními neziskovými organizacemi, např. v Moravskoslezském kraji jde o organizace CENTROM z. s., SPOLEČNĚ-JEKHETANE, o. p. s. či VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ o.p.s. Projekt tak přispívá k naplňování bodu E 5.4 Strategie romské rovnosti.

Spolupráce ÚP s dalšími subjekty, poradenské aktivity

Z hlediska spolupráce v jednotlivých regionech je třeba uvést, že činnost ÚP ČR je zásadním způsobem ovlivněna i přizpůsobena specifické situaci v regionu, tj. např. podílem sociálních skupin ohrožených společenským vyloučením na celkové populaci, ale i mírou aktivity ostatních sociálních partnerů směřující k řešení těchto problémů.

Obecně krajské pobočky spolupracují zejména s obcemi a odbory sociálních věcí příslušných městských úřadů, tato spolupráce funguje velmi dobře, a to zejména s ohledem na skutečnosti, že obce velmi citlivě vnímají společenské problémy v jejich lokalitě a mají zájem na jejich řešení. V rámci této činnosti dochází zejména k uzavírání Smlouvy o organizování veřejné služby mezi ÚP ČR a dotčenými obcemi ČR. Aktivní spolupráce je i s místními občanskými poradnami, které v rámci své Asociace občanských poraden působí ve velkém počtu měst v rámci celé ČR. V rámci celé ČR také ve věci řešení těchto problémů ÚP ČR spolupracuje s Charitou Česká republika a jejími Diecézními a Oblastními charitami. Touto činností Pracovníci ÚP ČR se také v jednotlivých regionech ČR podílí na práci skupin komunitního plánování obcí. ÚP ČR bezpochyby přispívá k naplňování bodu E 5.5 Strategie romské rovnosti.

V rámci poradenských aktivit ÚP ČR realizuje poradenské aktivity zaměřené na nejrozličnější oblasti, s ohledem na bod E 5.5 např. poradenství v oblasti finanční gramotnosti, např. v rámci veřejné zakázky „Poradenské služby pro Plzeňský kraj IV, ale i na dalších krajských pobočkách ÚP ČR (poradenské činnosti v oblasti job club, finanční gramotnost, pracovněprávní minimum, minimum pro hledání zaměstnání).

Samozřejmá je spolupráce s Hospodářskou komorou.

V rámci naplňování bodu 5.3. Zajištění možnosti doplnění kvalifikace v rámci programů aktivní politiky zaměstnanosti nabízí ÚP ČR zabezpečené rekvalifikace, kde je požadavek vstupního vzdělání „ukončená povinná školní docházka“, tj. i v případě, že ukončená školní docházka neznamena dosažení základního vzdělání. Sem patří kurzy k získání řidičského oprávnění sk. C, svářečské kurzy. V rámci zvolených rekvalifikací si vstupní požadavky určují vzdělavatelé, většinou je požadováno získané základní vzdělání. Nicméně v nabídce některých rekvalifikačních zařízení se najdou i kurzy bez požadavku na vzdělání, např. Obsluha osobního počítače, Digitální gramotnost, Sportovní masér/masérka, obsluha elektrovozíku a motovozíku, Kadeřník/kadeřnice. Portfolio předmětných kurzů se rozšířilo o kurzy zaměřené na digitální gramotnost. V případě nedokončeného základního vzdělání ÚP ČR v rámci svých poradenských aktivit aktivně a prioritně nabízí zprostředkování možnosti dokončení základního vzdělání dle jednotlivých základních škol v regionu, které toto vzdělávání zajišťují.

Příklady konkrétních spoluprací s dalšími subjekty, zejména NNO v rámci jednotlivých krajských poboček ÚP ČR, kterými se ÚP ČR podílí na naplňování cílů Strategie romské rovnosti zejména v oblasti zaměstnanosti:

- Spolupráce s Centrem pro rodinu Broumov – pomoc a podpora rodin s dětmi, které se nachází v dlouhodobé nepříznivé sociální situaci, kterou nedokáží sami bez pomoci

překonat, a tím je ohrožen vývoj dětí“ (aktivity související se zadlužením či předlužením, ztráta zaměstnání)

- Aspekt z.s., Rychnov nad Kněžnou – sociální rehabilitace a podporované zaměstnávání
- AUFORI, o.p.s., Hradec Králové – spolupráce se subjektem zaměřeným na terénní práci, pomoc lidem, kteří žijí v chudobě a nepříznivých podmínkách
- Obec Vřesová (okres Sokolov) – spolupráce na projektu „Podpora sociální změny ve Vřesové“, vytvoření Úřadem práce podpořených pozic romské asistentky a komunitní pracovnice pro tuto cílovou skupinu
- Platforma k prevenci ohrožení sociálním vyloučením (kraj Vysočina) – Smyslem setkávání platformy je vzájemná informovanost k situacím, týkajících se nejenom romského etnika, ale i prevence kriminality a ohrožení sociálním vyloučením a s tím souvisejících řešení vzniklých problémů.
- Projekt ESF „Pojďme začít“ spolku TREMEDIAS Třebíč – Jednou z cílových skupin, na které je projekt zaměřen, jsou také osoby národnostních menšin. Mezi aktivity projektu se řadí osobní, kariérní, sociální a právní poradenství, motivační kurzy, osobnostní rozvoj, PC gramotnost, finanční gramotnost, orientace na trhu práce, rekvalifikační kurzy, umístění na nově vytvořených flexibilních pracovních místech.
- Sociální agentura, o.p.s., Ústí nad Labem – spolupráce a podpora její činnosti, agentura realizuje v rámci zvolených rekvalifikačních kurzů digitální gramotnosti zaměřené mimo jiné na osoby ohrožené sociálním vyloučením
- Kontaktní pracoviště ÚP ČR Prostějov – dlouholetá spolupráce se spolkem Společenství Romů na Moravě Romano jekhetaniben pre Morava, který se mimo jiné zaměřuje i na podporu zaměstnanosti, ale i na řešení sociálních problémů, např. přípravu insolvenčních návrhů; zde Úřad práce ČR působí jako subjekt, který své klienty o činnosti tohoto spolku informuje a odkazuje je na něj.
- KrP Brno – spolupráce na strategických a koncepčních dokumentech usilujících o integraci Romů do společnosti i na trh práce (projekty KPSVL atp.). Dlouhodobá spolupráce je navázána i s organizacemi pracujícími s Romy, jako je např. IQ Roma Servis a DROM. Ředitel DROM, romské středisko, příspěvková organizace je rovněž členem poradního sboru ředitele KrP ÚP ČR v Brně.
- Vzájemné soužití o.p.s. (Ostrava): projekt Roma ReKwork, který je komplexním souborem aktivizačních a motivačních aktivit zaměřených na zvýšení uplatnitelnosti a kvalifikace zástupců cílové skupiny, kterou je romská minorita na Ostravsku a Karvinsku. V průběhu projektu budou realizovány 3 skupinové kurzy: Pracovník v sociálních službách, Asistent pedagoga a Kominík a dále individuálně v různých oborech dle možností účastníků a zejména potřeb zaměstnavatelů. Úřad práce ČR se kromě mobilizačních a motivačních aktivit, se podílel na zařazení zástupců cílové skupiny do rekvalifikačního kurzu strážného.
- Moravskoslezský kraj: účast jako člen pracovní skupiny pro naplňování Strategie podpory rozvoje romských komunit MSK“ (členy jsou různé romské organizace v kraji), a to průběžným naplňováním cílů a opatření materiálů s názvy – „Koncepce kvality sociálních služeb v MSK“, jakož i schválené „Strategie podpory rozvoje romských komunit MSK na období 2021–2027“.

Činnost MPSV nad rámec plnění SRI

Metodické vedení

MPSV mj. poskytuje metodickou podporu obcím a krajům v různých oblastech sociálního začleňování, a to formou webinářů, které jsou zaměřeny na sdílení praktických zkušeností zástupců obcí, neziskových organizací ad. se zaváděním a realizací inovací, jejichž cílem je podpora osob sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených. Webináře jsou určeny primárně sociálním pracovníkům působícím v rámci samosprávy. Mezi jejich klienty se mohou nacházet jedinci různé národnosti a etnicity. V roce 2024 byly realizovány tyto:

- 25. června 2024 webinář na téma **Preventivní aktivity pro rodiny s dětmi 0–6 let ze sociálně znevýhodněného prostředí;**
- 24. září 2024 webinář na téma **Práce s mládeží v rámci sociální služby,**
- 26. listopadu 2024 na téma **Podpora zaměstnatelnosti lidí s duševním onemocněním**

Projektová činnost

V roce 2024 MPSV pokračovalo v realizaci projektu „Podpora sociálního začleňování Romů prostřednictvím komunitního rozvoje a podnikání“, který je zaměřen na rozvoj kompetencí a praktických dovedností zájemců z romské komunity. Účastníci absolvovali teoretická školení s časovou dotací 96 hodin a své nově nabitě znalosti museli využít v praxi při realizaci komunitní akce nebo přípravě podnikatelského záměru. V roce 2024 absolvovalo vzdělávání třicet dva účastníků. Realizovali celkem patnáct komunitních akcí a připravili sedm podnikatelských záměrů. Dvacet jedna z nich pokračuje v této činnosti i po ukončení své účasti v kurzu. Patnáct účastníků se začalo věnovat soustavnější práci se svou komunitou, zejména práci s dětmi a komunitnímu organizování, šest dalších se soustředilo na zahájení vlastního podnikání.

Projekt tak, jak je navržen, dobře pracuje s motivací romských účastníků, dodává jim sebevědomí vzdělávání dokončit a působit pak ve své komunitě. Velmi důležitá je role mentorů, kteří jsou účastníkům přiděleni na počátku vzdělávacího procesu a po celou jeho dobu je jím provázejí.

6. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

a) Informace o plnění usnesení vlády týkajících se integrace romské menšiny a aktivního postupu státní správy při uskutečňování opatření přijatých souvisejícími usneseními vlády ke dni 31.12.2024

Usnesením vlády ze dne 11. května 2016 č. 416, k Revizi úkolů vyplývajících z usnesení vlády, týkajících se integrace romské menšiny, vláda uložila ministryni školství, mládeže a tělovýchovy:

a) průběžně zařazovat mezi významné výzkumy resortu výzkumy a analýzy ve vztahu k romské menšině v oblasti rovného přístupu ke vzdělávání a předmět a cíle výzkumů a analýz konzultovat s Radou vlády pro záležitosti romské menšiny

V roce 2024 nebyl publikován žádný významný výzkum ani analýza týkající se vzdělávání romské menšiny.

b) vymezit do roku 2024 činnost a odbornou kvalifikaci sociálního pedagoga, stanovit standard vzdělávání pro sociálního pedagoga a ukotvit tuto pozici v zákonu o pedagogických pracovnících a zajistit jejich financování

Během roku 2024 byla ve spolupráci s Vládním analytickým útvarům zpracována rozsáhlá studie RIA k dopadům zařazení sociálního pedagoga mezi pedagogické pracovníky, která byla také publikována na webu MŠMT. MŠMT dále předložilo návrh novely zákona o pedagogických pracovnících, kam ve variantním řešení zařadilo sociálního pedagoga, návrh však na podzim nebyl schválen vládou. MŠMT během podzimu také organizovalo pracovní skupinu (se zapojením MPSV, NNO a odborných asociací), která vydefinovala činnosti sociálního pedagoga v případě jeho přidání do zákona o pedagogických pracovnících. MŠMT také připravilo analýzy potřebnosti pozic ve školách podle využívání těchto pozic v rámci dotačních programů a odhadlo potřebný počet těchto pozic pro jejich systémové financování.

V rámci projektu PROP z prostředků NPO byl jedním z personálních nástrojů pomáhajících řešit situaci škol se zvýšeným počtem sociálně znevýhodněných žáků také sociální pedagog. Z celkového počtu 448 podporovaných ZŠ a SŠ si tuto pozici zvolilo 120 škol. Pracovníkům na této pozici byla poskytována průběžná metodická a vzdělávací podpora. Byly sledovány typologizované činnosti sociálních pedagogů, v rámci evaluace druhého roku realizace byl vyhodnocen rozsah a obsah činností, které sociální pedagog na školách fakticky vykonával.

c) koordinovat průběžně, ve spolupráci s ministryní práce a sociálních věcí a ministrem zdravotnictví, činnost jednotlivých institucí, které o děti pečují (sociálně-právní ochrana dítěte, zdravotnická zařízení, pedagogicko-psychologické poradenství) ve sjednoceném systému, aby bylo dosaženo šance vytvářet společně sociální a pedagogicko-psychologické intervence problémů dětí z rizikového prostředí, dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí a dětí s odlišným kulturním zázemím

MŠMT se spolu s MPSV a MZd během roku 2024 účastnilo několika pracovních jednání a odborných konferencí, během kterých docházelo ke vzájemné koordinaci v tématech přesahujících hranice agend jednotlivých resortů.

d) průběžně realizovat opatření a programy v oblasti předškolního vzdělávání se zaměřením na zamezení segregace romských dětí v mateřských školách nebo v přípravných třídách základní školy

Na jaře 2024 bylo mezi MŠMT, NPI ČR a PAQ Research uzavřeno Memorandum o spolupráci pro ukončování etnické segregace ve školství, ke kterému se později přidalo i ASZ MMR. Na základě tohoto memoranda v rámci projektu PROP NPO probíhá pilotáž působení metodiků NPI ve spolupráci se zřizovateli s podezřením ze segregáčnických tendencí v místní vzdělávací soustavě. V roce 2024 metodici NPI působili v 6 lokalitách. Projekt se primárně zaměřuje na

segregaci v základním školství, avšak předškolní vzdělávání je jednou z oblastí, které se metodici při mapování místní situace zabývají.

V roce 2024 byla v OP JAK vyhlášena výzva PRO-ROMA (Podpora pro/romských místních aktérů), ve které jsou oprávněnými žadateli romské a proromské NNO. V rámci výzvy je možné realizovat odborně zaměřená tematická setkávání s rodiči, pedagogy a veřejností na téma desegregace ve vzdělávání. V roce 2024 jsou v realizaci projekty výzvy Šablony pro MŠ a ZŠ I. Jednou z podporovaných aktivit této výzvy jsou odborně zaměřená tematická a komunitní setkávání s rodiči i veřejností. Uvedené téma je dále možné podpořit v rámci projektů výzvy Akční plánování v území-MAP.

e) průběžně spolupracovat s vedoucím Úřadu vlády ČR při poskytování metodické pomoci krajským koordinátorům pro záležitosti romské menšiny a jejich prostřednictvím pracovníkům obecních úřadů obcí s rozšířenou působností pověřených výkonem agendy integrace romské menšiny ve správním obvodu

Nerelevantní – nepřišel požadavek ani z Úřadu vlády ČR, ani od koordinátorů. MŠMT pravidelně informuje krajské koordinátory o vyhlášení dotačních výzev a nabízí členství v hodnotící komisi k v rámci dotačního programu Podpora integrace romské menšiny. Někteří z krajských koordinátorů spolupracují s NPI na projektu Podpora škol.

f) průběžně podporovat a rozvíjet další formy alternativních způsobů náhradní výchovy tak, aby děti vyrůstaly v přirozeném rodinném prostředí a podporovat užší spolupráci pracovníků ústavní péče s rodinou a orgány sociálně-právní ochrany dětí při jejich návratu do původních rodin

MŠMT spolupracuje s MPSV na přípravě nové legislativy v oblasti prevence a podpory ohrožených rodin. Dále pak každoročně ve spolupráci s kraji a obcemi podporuje vznik preventivních zařízení (středisek výchovné péče) tak, aby péče byla dostupná v rámci celé ČR a tím docházelo efektivnímu zachytu a poskytnutí včasné intervence před umístěním dítěte do zařízení. MŠMT rovněž dále pokračuje v diskusi nové právní úpravy služeb náhradní péče a v tomto kontextu přistoupilo i ke společnému Memorandu s MPSV, MSp, MZd, MMR a ÚV s cílem podpory deinstitucionalizace a podpory nové právní úpravy.

g) každoročně rozvíjet a finančně podporovat realizaci dotačního programu pro nestátní neziskové organizace k podpoře školního stravování žáků základních škol

Dotační výzva k podpoře školního stravování žáků základních škol je vyhlašována každoročně již od roku 2016 a byla vyhlášena rovněž roce 2024, a to s celkovou alokací 60 000 000 Kč.

Cílem výzvy je podpora školního stravování žáků a žákyň základních škol, jejichž rodina se ocitla v nepříznivé finanční situaci, a žáků přicházejících do České republiky z důvodu konfliktu na Ukrajině, kteří obdrželi vízum za účelem strpění, a umožnit tak zlepšení podmínek pro řádný průběh povinné školní docházky těchto žáků. Prostředkem k dosažení cíle je podpora spolupráce ministerstva, právnických osob vykonávajících činnost základních škol zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení, právnických osob vykonávajících činnost zařízení školního stravování zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení a nestátních neziskových organizací, které se ve své hlavní činnosti zaměřují na aktivity zaměřené na sociální pomoc

rodinám v nepříznivé finanční situaci. Výzva již byla vyhlášena také pro rok 2024, a to s celkovou alokací navýšenou na 60 000 000 Kč.

h) průběžně intenzivně monitorovat, prostřednictvím České školní inspekce, situaci romských dětí, žáků a studentů na všech úrovních vzdělávací soustavy, a identifikovat pochybení škol a školských poradenských zařízení ve vztahu k této cílové skupině. Prostřednictvím nápravných opatření zajistit ochranu práva na vzdělávání bez diskriminace a za účelem odstranění těchto pochybení zajišťovat antidiskriminační školení a metodickou podporu pracovníků škol a školských poradenských zařízení

V roce 2024 byly řešeny 2 stížnosti s podezřením na diskriminaci a segregaci žáků romského původu ze strany ZŠ. Obě stížnosti byly shledány nedůvodnými. ČŠI monitoruje, zda mají školy a školská zařízení zpracované interní dokumenty pro předcházení nerovnému zacházení, diskriminaci a segregaci jako např. kritéria pro přijímání žáků aj.

i) průběžně zavádět mechanismy pro přístup romských dětí k předškolnímu vzdělávání

V návaznosti na rozhodnutí Výboru ministrů Rady Evropy z března 2024 uspořádala kancelář vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před Evropským soudem pro lidská práva v červnu 2024 kulatý stůl k přístupu romských a sociálně znevýhodněných dětí k předškolnímu vzdělávání. MŠMT se aktivně účastnilo kulatého stolu. Cílem kulatého stolu bylo identifikovat bariéry, kterým romské a sociálně znevýhodněné děti spolu s jejich rodinami čelí v přístupu k předškolnímu vzdělávání a zahájit debatu nad návrhy opatření, které by jejich docházku do mateřských škol napříč ročníky systémově podpořily.

Kulatého stolu se zúčastnili zástupci MŠMT, Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva zdravotnictví, Ministerstva pro místní rozvoj, NPI ČR, Úřadu vlády, Rady vlády pro záležitosti romské menšiny, kanceláře veřejného ochránce práv, jakož i zástupci z řad romské komunity a další odborné společnosti včetně zástupců organizací PAQ Research, Platforma pro včasnou péči, UNICEF, Romano-Net, Awen Amenca nebo Člověk v tísni. Svou dobrou praxi v začleňování romských a sociálně znevýhodněných dětí přijely na kulatý stůl představit i ředitelky dvou mateřských škol.

Bariéry byly identifikovány jak na straně rodičů, tak na straně mateřských škol a zřizovatelů. Na základě podnětů a návrhů konkrétních opatření od zástupců uvedených institucí a odborné veřejnosti je připravován akční plán systémových opatření k posílení účasti romských a sociálně znevýhodněných dětí ve věku 3-5 let na předškolním vzdělávání. Akční plán k posílení účasti na předškolním vzdělávání by měl být dokončen během roku 2025.

V rámci projektů výzvy OP JAK PRO-ROMA (Podpora pro/romských místních aktérů) je možné realizovat odborně zaměřená tematická setkávání s rodiči na téma přínosy předškolního vzdělávání pro děti a motivace rodičů ke zvyšování účasti dětí v předškolním vzdělávání a dále na téma výběr, přihlašování a zápisy do MŠ.

j) průběžně projednávat s reprezentací vysokých škol možnosti uzpůsobení vzdělávacích programů fakult vzdělávajících učitele s jasným zřetelem na průřezové téma inkluzivního vzdělávání a multikulturality s ohledem na další vzdělávání vysokoškolských pedagogů fakult vzdělávajících učitele

Téma je zařazeno do oblastí vzdělávání studentů učitelství a jejich vzdělavatelů na fakultách připravujících učitele, které lze podpořit v rámci realizace projektů výzvy Podpora budoucích učitelů a učitelek OP JAK. Záleží na jednotlivých fakultách připravujících učitele, zda si toto téma pro své projekty financované z této výzvy zvolily.

Aktualizované Rámcové požadavky na studijní programy vedoucí ke kvalifikaci pedagogických pracovníků (<https://msmt.gov.cz/file/62419/>) ukotvily nově od 2. dubna 2024 povinnost, aby vysoké školy zapracovaly do svých studijních programů témata vyplývající z celostátních strategických dokumentů, včetně Strategie sociálního začleňování 2021-2030 a Strategie rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie romské integrace) 2021-2030. Od 1.1.2025 je již povinností vysokých škol podávat své žádosti o souhlasné stanovisko nebo schválení realizace studijního programu pouze podle těchto nových Rámcových požadavků. Jako regulátor tak vyžadujeme implementaci tohoto tématu. Vysoké školy odevzdávají jako součást akreditačního spisu tabulku uvedenou v příloze č. 1 Rámcových požadavků s uvedením toho, ve kterých studijních předmětech a jakým způsobem dochází k přípravě učitelů v těchto konkrétních oblastech

b) Seznam pracovních orgánů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (komise, výbory, pracovní skupiny), které se obsahově týkají tématu romské integrace či jiných témat souvisejících s romskou menšinou.

Útvary:

- Odbor rovného přístupu ke vzdělávání a podpory pracovníků v regionálním školství (20)
 - Oddělení rovného přístupu ke vzdělávání a ústavní výchovy (200) – agenda podpory integrace romské menšiny a sociálních nerovností v regionálním školství a ústavní péče a preventivně výchovné péče.
 - Oddělení speciálního vzdělávání, školských poradenských zařízení a primární prevence (202) – agenda diagnostiky ve školství a primární prevence

Pracovní skupiny MŠMT:

- Pracovní skupiny implementace dlouhodobého záměru Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ implementačních karet:
 - E. Rovný přístup a efektivní podpora pro všechny žáky bez rozdílu
 - J. Implementace průřezových opatření a koordinace priorit MŠMT
- Pracovní tým pro naplňování služebních a pracovních úkolů ve věci integrace romské menšiny ve školství
-

Operační program Jan Amos Komenský (OP JAK)

V rámci OP JAK byli zástupci romské menšiny (Rady vlády pro záležitosti romské menšiny, zástupci NNO, krajsí koordinátoři pro romské záležitosti a vládní zmocněnkyně pro záležitosti romské menšiny) pozváni do pracovní skupiny k věcnému záměru výzvy OP JAK PROROMA (Podpora pro/romských místních aktérů), ve které jsou oprávněnými žadateli romské a proromské NNO. Původní alokace výzvy ve výši 300 mil. Kč byla s ohledem na velký zájem oprávněných žadatelů překročena a navýšena na 385 mil Kč.

c) Doplnující informace pro zpracování Zprávy o stavu romské menšiny v České republice za rok 2024

Nad rámec plnění výše uvedených úkolů a nad rámec plnění opatření Strategie rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie romské integrace) 2021-2030 uveďte, co významného Váš resort vykonal pro zlepšení situace Romů v roce 2024, nebo co by ve vztahu k agendě Vašeho resortu mělo být zmíněno ve Zprávě o stavu romské menšiny v České republice za rok 2024. Jaká významná témata řešil Váš resort ve vztahu k příslušníkům romské menšiny, popřípadě jakým způsobem byly vyřešeny? Jaké trendy v oblasti romské integrace byly Vaším resortem v roce 2024 zaznamenány, a k jakému vývoji došlo oproti roku 2023?

Operační program Jan Amos Komenský (OP JAK)

OP JAK podporuje intervence cílené na snižování nerovností ve vzdělávání a rozvoj potenciálu všech dětí, žáků a studentů včetně těch z marginalizovaných skupin, jako jsou například Romové, nebo děti, žáci a studenti ze sociálně znevýhodněného prostředí, či ohrožení školním neúspěchem. Podporované aktivity vedou k odstraňování překážek v přístupu ke vzdělávání a zaměřují se na zajištění podmínek pro kvalitní inkluzivní vzdělávání dětí, žáků a studentů ve všech typech škol a na všech stupních školské vzdělávací soustavy. Intenzivnější podpora je věnována územím se sociálně vyloučenými lokalitami. Intervence OP JAK vhodně doplňují prostředky státního rozpočtu a Národního plánu obnovy zaměřující se na podporu marginalizovaných skupin, jako jsou například Romové, nebo děti, žáci a studenti ze sociálně znevýhodněného prostředí, či ohrožení školním neúspěchem, čímž bude zajištěna podpora na všech úrovních vzdělávání.

V roce 2024 byla vyhlášena výzva PRO-ROMA (Podpora pro/romských místních aktérů), ve které jsou oprávněnými žadateli romské a proromské NNO. V rámci této výzvy je možné podpořit vzdělávání pracovníků a dobrovolníků romských/proromských NNO, jejich spolupráci s pracovníky škol a školských zařízení či pracovníky organizací působícími v oblasti neformálního vzdělávání, rozvoj vzdělávacích aktivit pro romské děti a mládež a odborně zaměřená tematická a komunitní setkávání v pro/romských organizacích pro pedagogické pracovníky škol a školských zařízení, rodiče a veřejnost. Původní alokace výzvy ve výši 300 mil. Kč byla s ohledem na velký zájem oprávněných žadatelů překročena a navýšena na 385 mil. Kč.

Průběžná zpráva o výkonu rozsudku D.H. a ostatní

Na konci roku 2024 byla předložena průběžná zpráva s cílem informovat Výbor ministrů Rady Evropy o postupu ČR v implementaci Akčního plánu výkonu rozsudku D. H. a ostatní. Mezi plnění akčního plánu patřily mimo jiné ministerstvem navrhovaná opatření v rámci novely školského zákona, kterou dne 2. října 2024 schválila vláda, a která ke konci roku 2024 čekala na projednání v PSP ČR.

Ta zavádí zejména:

- systém indexovaného financování školství, který zajistí vyšší financování školám s vyšším počtem žáků se sociálním znevýhodněním. V plánu je zastropovat maximální míru podpory školy pro motivaci k rovnoměrnému rozložení žáků se sociálním znevýhodněním mezi všechny místní školy, což je mechanismus, který by měl motivovat k desegregaci.
- nastavení spádovosti pedagogicko-psychologických poraden vůči základním školám
- institucionalizaci podpůrných pedagogických pozic (školní psycholog, speciální pedagog).

Pilotní program desegregace

Na jaře 2024 byla zahájena spolupráce MŠMT, Národního pedagogického institutu České republiky (NPI ČR) a výzkumné organizace PAQ Research na základě Memoranda o spolupráci pro ukončování etnické segregace. V říjnu 2024 se k Memorandu připojilo i Ministerstvo pro místní rozvoj prostřednictvím zapojení Agentury pro sociální začleňování. V rámci této mezi-institucionální spolupráce MŠMT, NPI ČR a PAQ Research společně v roce 2024 realizovali pilotní program v šesti vybraných lokalitách zahrnující poskytování konzultací, vzdělávání, metodiky a finanční podpory školám a jejich zřizovatelům k desegregaci. Ministerstvo pro místní rozvoj podporovalo systematickou desegregaci v dalších obcích. V rámci spolupráce bude v roce 2025 vytvořena metodika pro zřizovatele škol s konkrétními kroky ke zmírňování a předcházení vzniku etnické segregace.

7. Ministerstvo vnitra

a) Informace o plnění usnesení vlády týkajících se integrace romské menšiny a aktivního postupu státní správy při uskutečňování opatření přijatých souvisejícími usneseními vlády ke dni 31.12.2024

Usnesením vlády ze dne 11. května 2016 č. 416, k Revizi úkolů vyplývajících z usnesení vlády, týkajících se integrace romské menšiny, vláda uložila ministru vnitra průběžně:

a) zařazovat témata integrace romské menšiny mezi významné výzkumy resortu

Problematika nebyla předmětem výzkumu.

b) působit, na základě poznatků z výkonu dozoru nad vydáváním a obsahem obecně závazných vyhlášek územních samosprávných celků, usnesení, rozhodnutí a jiných opatření jejich orgánů, preventivně formou doporučení pro obce a kraje s cílem předcházet diskriminačním praktikám, například v oblasti přístupu k obecnímu bytovému fondu nebo v oblasti veřejného pořádku

V roce 2024 bylo provedeno 90 kontrol výkonu samostatné působnosti obcí.

- Při těchto kontrolách bylo zjištěno 7 pravidel pro přidělování bytů ve vlastnictví obce u 6 obcí.
- Na základě podnětu občana (popř. zastupitele obce nebo kontrolního výboru zastupitelstva obce) či jiného podnětu byla posouzena 3 pravidla pro přidělování bytů ve vlastnictví obce u 4 obcí.

- 1 pravidla zaslaly obce na výzvu Ministerstva vnitra, po předchozím řízení.
- V 8 případech obec zaslala návrh pravidel pro přidělování bytů ve vlastnictví obce dobrovolně ke kontrole.

Celkem bylo v roce 2024 posouzeno Ministerstvem vnitra 19 pravidel pro přidělování bytů ve vlastnictví obce. Do tohoto počtu se nezapočítávají pravidla, kterými obce nahrazovaly svá Ministerstvem vnitra napadená pravidla a které bylo nutné z pohledu možné diskriminace také posoudit. Některá pravidla pro přidělování bytů ve vlastnictví obcí jsou posuzována i v roce 2025 (pokračující řízení – 1x).

Na základě posouzení výše uvedených pravidel pro přidělování bytů ve vlastnictví obce:

- v 11 případech nebyl shledán rozpor se zákonem;
- v 7 případech byl zjištěn možný rozpor pravidel se zákonem (2x zrušení pravidel bez náhrady, 4x nahrazení pravidel novými, 1x se jednalo pouze o návrh pravidel, bez dalšího opatření);
- u 1 případu probíhá i v roce 2025 komunikace o možné nápravě pravidel s obcí.

V žádném z případů nebyla obci zaslána výzva ke zjednání nápravy podle § 124 a násl. zákona o obcích. Obce vždy Ministerstvem vnitra zjištěný možný rozpor se zákonem dobrovolně napravily. Ani v jednom případě nebylo zjištěno, že by obce přistupovali k diskriminaci žadatelů o byt na základě národnosti či rasy.

c) zařazovat do vybraných vzdělávacích programů pro úředníky územních samosprávných celků téma antidiskriminačního přístupu k občanům, zavádění principů dobré správy do praxe a multikulturní výchovy

Vstupní vzdělávání úředníků ÚSC:

V rámci přijaté novely zákona č. 312/2002 Sb. s účinností k 1. 1. 2025 je v nově stanoveném standardu obsahu vstupního vzdělávání (§ 19) podřaditelné téma anticiganismu pod část „Komunikace a etika v práci úředníka“ (obsah: verbální a neverbální komunikace, komunikační bariéry, komunikace s rizikovými klienty, ochrana menšin, etnik, etika ve VS atd.).

Průběžné vzdělávání úředníků ÚSC:

V rámci přijaté novely zákona č. 312/2002 Sb. s účinností k 1. 1. 2025 je nově zrušena akreditace vzdělávacích programů coby průběžného vzdělávání, obsah těchto vzdělávacích programů je tak plně na samotné vzdělávací instituci.

V roce 2024 byly akreditovány tyto vzdělávací programy:

Název vzdělávací instituce	Název vzdělávacího programu
Aliaves & Co., a.s.	Děti romského etnika v náhradní rodinné péči
Aliaves & Co., a.s.	Děti romského etnika v náhradní rodinné péči (webinář)

Název vzdělávací instituce	Název vzdělávacího programu
Aliaves & Co., a.s.	Specifika práce s Romy pro pomáhající profese (webinář)
Aliaves & Co., a.s.	Specifika práce s Romy pro pomáhající profese

Působnost odboru veřejné správy, dozoru a kontroly nespočívá v tvorbě vzdělávacích programů, pouze akredituje vzdělávací instituce a určené vzdělávací programy, přičemž není v kompetenci Ministerstva vnitra určovat vzdělávacím institucím, které vzdělávací programy mají nabízet.

Institut pro veřejnou správu Praha, jako příspěvková organizace zřízená Ministerstvem vnitra, může dle požadavku ÚSÚ a ÚSC zajistit vytvoření vzdělávacího programu v rámci vzdělávání úředníků samosprávných celků a státních úředníků v oblasti boje proti anticiganismu. Vytvoření a realizace vzdělávacího programu však sebou nese finanční náklady na jeho tvorbu, lektorské zajištění a administraci. Institut nedisponuje volnými prostředky na pokrytí těchto nákladů. To znamená, že bez přímé alokace finančních prostředků není Institut schopen takový program vytvořit a realizovat.

Od roku 2022 Institut pro veřejnou správu Praha žádný aktivní kurz k romské problematice nenabízel. V portfoliu sice má kurzy Obec a romská problematika, Romská problematika v územních samosprávných celcích, Romská menšina z pohledu územní samosprávy a Historie a kultura Romů, nicméně pro dlouhodobý nezájem už nejsou vypisovány.

d) začleňovat poznatky a praktické zkušenosti koordinátorů pro záležitosti romské menšiny a romských poradců a poskytovatelů sociálních služeb příslušníkům romské menšiny do celoživotního vzdělávání příslušníků a zaměstnanců Policie České republiky.

Policejní akademie ČR v Praze 18. 9. 2024 – kurz „Sociálně rizikové skupiny a subkultury mládeže“

číslo kurzu: 1

účastníci kurzu: příslušníci Policie ČR, VS ČR, GIBS, Celní správy ČR, VP ČR a další zájemci ze státní správy

Anotace kurzu: Kurz se zaměřuje na analýzu sociálních fenoménů spojených s marginalizovanými a subkulturními skupinami mladých lidí. Účastníci získají přehled o příčinách, charakteristikách a důsledcích sociální exkluze a rizikového chování v

mládežnických komunitách. Důraz je kladen na pochopení role rodiny, školy a společnosti při utváření těchto skupin. Kurz zahrnuje také studium konkrétních subkultur, jejich hodnotových systémů a projevů. Praktická část se věnuje strategiím prevence a intervencí ve spolupráci s mládeží. Kurz se zaměřuje i na radikální sociální skupiny, fenomén extremismu a radikalizace.

9. 10. 2024 – kurz „Projevy extremismu ve společnosti, tetování s extremistickým podtextem“

číslo kurzu: 4

účastníci kurzu: příslušníci Policie ČR, VS ČR, GIBS, Celní správy ČR, VP ČR a další zájemci ze státní správy

Anotace kurzu: Cílem kurzu je poukázat na současné extremistické projevy ve společnosti, a to nejenom v ČR, ale i v ostatních evropských zemích. Ukázat nové trendy, které se v oblasti extremismu objevují; poukázat na aktivizační projevy různých extremistických skupin, především v oblasti sociálních sítí apod. S tím souvisí i možnost monitorování projevů extremismu u vězněných osob analytickým nástrojem SAIRO.

Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy PČR

15. 2. 2024 - seminář na téma Romský jazyk a kultura, konán ve VZ Kutná Hora, organizátorem akce Policejní prezidium ČR, účast 50 policistů (PP ČR, KŘP).

Odbor prevence kriminality, Ředitelství služby pořádkové policie a Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy pořádali v termínu 25. 11. – 27. 11. 2024 kurz pro styčné důstojníky Policie ČR s označením SD 1 a následně v termínu 28. – 29. 11. 2024 kurz s označením SD II. Kurzy jsou určeny pro příslušníky Policie ČR, kteří se při plnění svých úkolů dostávají ve zvýšené míře do kontaktu s cizinci a příslušníky menšin. Styční důstojníci pro problematiku menšin jsou vyškolení ve všech krajích republiky. Policisté přenášejí své zkušenosti a poznatky z kurzů na nižší celky Policie ČR - pracovní skupiny pro menšiny. Ti jsou následně k dispozici v situacích, kdy je zapotřebí řešit agendu národnostních a kulturních menšin. Převážně dochází k problémům v sociálně vyloučených lokalitách.

E-learning – spuštěn kurz Úvod do problematiky transgender osob ve vztahu k policejní práci. Jedná se o on-line kurz LGBTQ+ byl v rámci systému E-POLIS, a je určen pro policisty, kteří se ve výkonu své služby setkávají s menšinami.

E-learning – kurz Interkulturní kompetence pro policisty On-line, který byl spuštěn v roce 2023 v rámci systému E-POLIS (Edukační policejní on-line systém), který je určen pro policisty, kteří se ve výkonu své služby setkávají s menšinami (zejména ze služby pořádkové, dopravní a kriminální policie).

b) Seznam pracovních orgánů Ministerstva vnitra (komise, výbory, pracovní skupiny), které se obsahově týkají tématu romské integrace či jiných témat souvisejících s romskou menšinou.

- Republikový výbor pro prevence kriminality;

- Komise Republikového výboru pro prevenci kriminality pro výběr projektů Programu prevence kriminality na místní úrovni k poskytování dotací ze státního rozpočtu.

c) Doplnující informace pro zpracování Zprávy o stavu romské menšiny v České republice za rok 2024

Nad rámec plnění výše uvedených úkolů a nad rámec plnění opatření Strategie rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie romské integrace) 2021-2030 uveďte, co významného Váš resort vykonal pro zlepšení situace Romů v roce 2024, nebo co by ve vztahu k agendě Vašeho resortu mělo být zmíněno ve Zprávě o stavu romské menšiny v České republice za rok 2024. Jaká významná témata řešil Váš resort ve vztahu k příslušníkům romské menšiny, popřípadě jakým způsobem byly vyřešeny? Jaké trendy v oblasti romské integrace byly Vaším resortem v roce 2024 zaznamenány, a k jakému vývoji došlo oproti roku 2023?

Ministerstvo vnitra (Odbor prevence kriminality - OPK) zajišťuje na základě Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2022-2027 metodickou podporu regionům v oblasti zvýšení bezpečnosti v sociálně vyloučených lokalitách v rámci Programu prevence kriminality na místní úrovni. V rámci této strategie Ministerstvo vnitra (OPK) dále, jakožto věcný gestor pro práci Policie ČR na úseku menšin, metodicky zaštiťuje institut styčného důstojníka pro menšiny.

Ministerstvo vnitra organizuje pravidelná pracovní setkání 2 x ročně OPK, styčných důstojníků pro menšiny Policie ČR, členů Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a koordinátorů pro romské záležitosti krajských úřadů v rámci gesce Práce policie ČR na úseku menšin.

Zástupce OPK MV je členem Pracovní skupiny pro bezpečnost při Radě vlády pro záležitosti romské menšiny či Platformy pro implementaci Strategie.

Ministerstvo vnitra rovněž vykonává dozor z úřední povinnosti, zejména vůči obecně závazným vyhláškám obcí, které mu byly na základě zákonem stanovené povinnosti zasílány (§ 12 zákona č. 128/2000 Sb.). V rámci všech obecně závazných vyhlášek byly zkoumány i možné diskriminační účinky a dopady jednotlivých ustanovení, zejména co se týče oblasti veřejného pořádku. Ministerstvo vnitra zařazuje do vybraných vzdělávacích programů pro úředníky územních samosprávných celků téma antidiskriminačního přístupu k občanům. Ministerstvo vnitra (OBP) má v gesci Koncepti boje proti extremismu a předsudečné nenávisti.

8. Ministerstvo zdravotnictví

a) Informace o plnění usnesení vlády týkajících se integrace romské menšiny a aktivního postupu státní správy při uskutečňování opatření přijatých souvisejícími usneseními vlády ke dni 31.12.2024

Usnesením vlády ze dne 11. května 2016 č. 416, k Revizi úkolů vyplývajících z usnesení vlády, týkajících se integrace romské menšiny, vláda uložila ministru zdravotnictví průběžně:

a) hledat ve spolupráci s ministryní práce a sociálních věcí systémové řešení k zakotvení a rozšíření působnosti zdravotně sociálních pomocníků, a to zejména v sociálně vyloučených lokalitách

Projekt: Podpora zdraví v rodinách – č. reg. CZ.03.02.02/00/22_005/0000723

Předmětem projektu je podpora zdravotní gramotnosti a tím snižování nerovností v přístupu ke zdraví u vulnerabilních skupin populace ohrožených chudobou a sociálním vyloučením. Projekt vychází z identifikované potřeby intervence do podpory zdraví a prevence nemocí, v nichž ČR obecně vykazuje z hlediska dlouhodobých statistik a trendů v oblasti zdraví trvale nepříznivý stav. Podstatně horší je situace u osob sociálně vyloučených nebo u osob sociálním vyloučením ohrožených, kdy je prokázáno, že zdravotní stav významně závisí na sociálních a ekonomických determinantách zdraví: chudí mají kratší střední délku života, horší subjektivní zdraví, více úrazů a horší životní styl ve všech jeho hlavních složkách, které se zdravím souvisejí: výživa, pohybová aktivita a kuřáctví aj.

V rámci projektu Podpora zdraví v rodinách (POZDRAV) bylo využito vybudované infrastruktury terénních pracovišť v rámci EPOZ projektu „Efektivní podpora zdraví osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením, reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_039/0009439, OPZ ESF, realizovaného v letech 2018-2022“, tj. 14 Regionálních center podpory zdraví a jejich koordinačních pracovníků. V rámci této infrastruktury budou realizovány skupinové intervence zaměřené na podporu pohybové aktivity, Dny zdraví, Kurzy zdravého životního stylu a další aktivity (webináře, soutěže, jako doplňková aktivita individuální intervence). V rámci projektu Podpora zdraví v rodinách bude pokračovat spolupráce s klíčovými partnery, která byla započata v rámci projektu EPOZ.

Realizace preventivních intervenčních programů: a) projekt POZDRAV za období 2024: realizováno 79 preventivních intervenčních programů podpory zdraví.

V rámci celé ČR proběhlo 61 224x hodinových intervenčních programů z 11 oblastí rizikových faktorů životního stylu. b) MPZ UNICEF za rok 2023 (do ledna 2024) zrealizováno 35 preventivních intervenčních programů podpory zdraví, v rámci celé ČR proběhlo 60 767x hodinových intervenčních programů z 6 oblastí rizikových faktorů životního stylu (dostupnost lékaře, podpora očkování, podpora zdravé výživy, duševní zdraví, podpora pohybové aktivity, reprodukční zdraví).

V rámci Bilaterální iniciativy Norských fondů na podporu zdravotní gramotnosti a tím snižování nerovností v přístupu ke zdraví u vulnerabilních skupin populace ohrožených chudobou a sociálním vyloučením – tedy zejména u romského etnika bylo v roce 2024 (v období únor -

červenec 2024) realizováno celkem 17 218 individuálních intervencí pro romské občany všech věkových skupin v ČR.

V rámci projektu EPOZ (2018-2022) byly naplněny požadované indikátory na 90%, čímž bylo dosaženo plánovaného cíle navzdory pandemii COVID-19. V rámci projektu POZDRAV (2023-2025) se bude sumarizovat počet podpořených osob až na závěr projektového období. V rámci projektu Mediátor podpory zdraví pro Romy, podpořeném z UNICEF, byl plánovaný počet intervencí 10 000 překročen 6x a dosaženo 60 767 intervencí. Dalším projektem, kterého se zúčastnili mediátoři podpory zdraví a který byl realizován v roce 2024 po dobu 6 měsíců, byla bilaterální iniciativa podpořená z Norských fondů. Jejím cílem byla podpora zdravotní gramotnosti a tím snižování nerovností v přístupu ke zdraví u vulnerabilních skupin populace ohrožených chudobou a sociálním vyloučením – tedy zejména u romského etnika. Celkem bylo za období únor – červenec 2024 realizováno 17 218 intervencí pro romské občany všech věkových skupin po celé České republice.

b) informovat Radu vlády pro záležitosti romské menšiny o dotačních programech vyhlašovaných Ministerstvem zdravotnictví ČR

Programů podpory zdraví se může zúčastnit jakýkoliv subjekt splňující stanovené podmínky bez ohledu na pohlaví, rasu, barvu pleti, jazyk, víru a náboženství, politické nebo jiného smýšlení, národní nebo sociální původ, příslušnost k národnosti nebo etnické menšině, majetku, rodu, zdravotnímu postižení, věku a sexuální orientaci a jsou tedy určeny i pro romskou menšinu.

Informace ohledně dotačních programů vyhlašovaných MZ byla v roce 2024 zveřejněna na webových stránkách, kde je možné nalézt podrobnosti ohledně vyhlašovaných dotačních programů a metodiky pro podávání projektů, které jsou MZ vyhlašovány pro rok 2025.

Národní dotační programy schválené na rok 2025:

Národní program řešení problematiky HIV/AIDS

Podpora zdraví a zdravotní péče

Vyrovňávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením

Dotační programy Program na podporu péče o pacienty v terminálním stadiu onemocnění a Podpora zdraví, zvyšování efektivity a kvality zdravotní péče již nebudou vyhlašovány. Značná část podporovaných aktivit výše uvedených programů je součástí nově vzniklého dotačního programu s názvem Podpora zdraví a zdravotní péče.

c) informovat, v rámci postgraduálního vzdělávání zdravotnických pracovníků, akreditovaná pracoviště o možnosti využití, při výuce legislativy a etiky, podklady týkající se problematiky vztahu mezi zdravotnickými pracovníky a pacienty ze sociálně vyloučeného prostředí zajišťované a shromažďované Radou vlády pro záležitosti romské menšiny, a tyto podklady případně využít k aktualizaci studijních programů

MZD má své gesci pouze vyhlášku č. 187/2009 Sb., která stanoví toliko minimální požadavky na dané studijní programy. Jde o vyhlášku, která transponuje směrnici Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES o uznávání odborných kvalifikací a cílem je zaručit, že absolventi daných studijních programů budou způsobilí k výkonu příslušných zdravotnických povolání. Toto rovněž vyplývá i z ustanovení § 79 odst. 2 písm. f) zákona o vysokých školách, kdy Ministerstvo zdravotnictví z pozice uznávacího orgánu vydává v souladu s předmětnou vyhláškou stanovisko, že absolventi daného studijního programu budou připraveni odpovídajícím způsobem k výkonu tohoto povolání. Cílem vyhlášky č. 187/2009 Sb. tak není stanovit kompletní a detailní obsah příslušných studijních programů a ani jej nestanoví.

MZ má již ve vzdělávacích programech jednotlivých oborů specializačního vzdělávání lékařů, zubních lékařů a farmaceutů stanovenou povinnost absolvovat kurzy zaměřené na základy lékařské etiky, komunikace, managementu a legislativy. V těchto kurzech je věnována právě oblasti etického chování a komunikace s pacientem.

Ve vzdělávacích programech jednotlivých oborů specializačního vzdělávání lékařů, zubních lékařů a farmaceutů je stanovenou povinností absolvovat teoretický kurz „Základy lékařské etiky, komunikace, managementu a legislativy“. Část tohoto teoretického kurzu je věnována pozornost právě oblasti etického chování a komunikace s pacientem včetně komunikace s pacientem z jiných etnik.

Vzdělávání nelékařských zdravotnických pracovníků se uskutečňuje v akreditovaných zařízeních, která jsou průběžně informována o aktuálních požadavcích na vzdělávání. Přímo řízené organizace MZ (Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů (NCONZO) a Institut postgraduálního vzdělávání (IPVZ)) jsou průběžně informovány a aktivně participují na vzdělávání a vytváření samotných vzdělávacích programů a akcí. Zdravotníci pracovníci mají zahrnutý informace v oblasti problematiky vztahu mezi zdravotnickými pracovníky a pacienty ze sociálně vyloučeného prostředí v dostatečné míře.

b) Seznam pracovních orgánů Ministerstva zdravotnictví (komise, výbory, pracovní skupiny), které se obsahově týkají tématu romské integrace či jiných témat souvisejících s romskou menšinou.

Ministerstvo zdravotnictví nemá pracovní komise, výbory či pracovní skupiny, které by se týkaly přímo tématu romské integrace nebo jiných témat souvisejících výhradně s romskou menšinou.

Zdravotní služby jsou poskytovány všem pojištěným osobám bez ohledu na pohlaví, rasu, barvu pleti, jazyk, víru a náboženství, politické nebo jiného smýšlení, národní nebo sociální původ, příslušnost k národnosti nebo etnické menšině, majetku, rodu, zdravotnímu postižení, věku a sexuální orientaci. Přístup ke zdravotním službám musí být pro všechny stejný. Ministerstvo zdravotnictví postupuje dle platných zákonů ČR, které uplatňuje antidiskriminační principy a je v souladu s Listinou základních práv a svobod.

Zástupce Ministerstva zdravotnictví je členem Rady vlády pro záležitosti romské menšiny na úrovni vrchního ředitele sekce zdravotní péče, zástupce či pověřený zástupce se zúčastnil

v roce 2024 všech jednání Rady. Dále je zástupce Ministerstva zdravotnictví stálým hostem Výboru pro vzdělávání Romů.

Ministerstvo zdravotnictví je při ÚV členem RKS pro lidská práva (PS zaměřené na rovnost, začlenění a účast Romů).

c) Doplnující informace pro zpracování Zprávy o stavu romské menšiny v České republice za rok 2024

Nad rámec plnění výše uvedených úkolů a nad rámec plnění opatření Strategie rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie romské integrace) 2021-2030 uveďte, co významného Váš resort vykonal pro zlepšení situace Romů v roce 2024, nebo co by ve vztahu k agendě Vašeho resortu mělo být zmíněno ve Zprávě o stavu romské menšiny v České republice za rok 2024. Jaká významná témata řešil Váš resort ve vztahu k příslušníkům romské menšiny, popřípadě jakým způsobem byly vyřešeny? Jaké trendy v oblasti romské integrace byly Vaším resortem v roce 2024 zaznamenány, a k jakému vývoji došlo oproti roku 2023?

Oblast zdravotní péče je nedílnou součástí základních strategických vládních dokumentů. Příprava Strategického rámce rozvoje péče o zdraví v České republice do roku 2030 (dále jen „Strategický rámec Zdraví 2030“) tak plynule navazuje na Strategický rámec Česká republika 2030 přijatý vládou ČR, která svým rozhodnutím také určila základní zastřešující cíl pro oblast zdravotnictví „Zdraví všech skupin obyvatel se zlepšuje“. Strategický rámec Zdraví 2030 také vychází z dříve formulovaných strategických materiálů, jako jsou Zdraví 2020 – Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí s příslušnými akčními plány; Národní strategie elektronického zdravotnictví a Strategie reformy psychiatrické péče.

Plnění: Zdraví 2030 – viz Strategický rámec Česká republika 2030 přijatý vládou ČR dne 13. července 2020 usnesením č. 743.

Strategický rámec Zdraví 2030 obsahuje 3 strategické cíle, které byly formulovány s ohledem na analýzu zdravotního stavu obyvatel České republiky a dostupnosti i fungování českého zdravotnictví, a rovněž byly zvoleny jako základní prioritní oblasti resortu pro příštích deset let:

1. ochrana a zlepšení zdravotního stavu populace;
2. optimalizace zdravotnického systému;
3. podpora vědy a výzkumu.

Přestože se přijaté „Zdraví 2030“ konkrétně netýká romské menšiny, dosah jednotlivých cílů a projektů je zaměřen na celou populaci ČR.

9. Ministerstvo zemědělství

a) Informace o plnění usnesení vlády týkajících se integrace romské menšiny a aktivního postupu státní správy při uskutečňování opatření přijatých souvisejícími usneseními vlády ke dni 31.12.2024

Usnesením vlády ze dne 11. května 2016 č. 416, k Revizi úkolů vyplývajících z usnesení vlády, týkajících se integrace romské menšiny, vláda uložila ministru zemědělství průběžně:

a) nacházet, ve spolupráci s ministryní práce a sociálních věcí a s představiteli romských organizací, možnosti pro využití firem zaměstnávajících romské občany při zadávání zakázek v rámci působnosti resortu

Uplatňování firem zaměstnávajících romské občany se v resortu zemědělství uskutečňuje např. způsobem společensky odpovědného zadávání veřejných zakázek, při jejichž plnění musí vybraný zhotovitel uplatnit určitý počet osob z řad dlouhodobě nezaměstnaných nebo přímým zadáváním zakázek menšího rozsahu romským firmám.

Povodí Vltavy, s.p. se v roce 2024 zapojil do zadávání zakázek romským firmám. Realizováno bylo 13 akcí, celkové náklady v tomto roce činily téměř 4,65 mil. Kč bez DPH. Oproti roku předešlému tak došlo k nárůstu objemu celkových nákladů o více než 2 mil. Kč. Jednalo se především o méně náročné práce nevyžadující použití speciální techniky, jako např. údržbu břehových porostů, odstraňování nánosů, sečení trávy, úpravu koryt toků apod. Většina prací byla provedena včas a v odpovídající, či velmi dobré kvalitě.

Celkově lze říci, že technicky zcela nenáročné stavby jsou předmětné firmy schopny realizovat v požadované kvalitě i termínech. Proto je vnímána další spolupráce na uvedeném druhu akcí jako možná a pro naplňování Strategie romské integrace resortu i nadále jako přínosná.

Povodí Odry, s.p. v roce 2024 úspěšně realizoval ve spolupráci s romskými podnikateli celkem 52 zakázek malého rozsahu v celkové hodnotě 12,39 mil. Kč. Ve srovnání s rokem 2023 je to zvýšení o 8 zakázek při zdvojnásobení objemu finančních prostředků za vykonanou práci.

Spolupráce se samotnými romskými podnikateli, Asociací romských podnikatelů a spolků ČR i firmami zaměstnávajícími romské občany je na dobré úrovni, a to i přesto, že se potýkají s absencí profesně kvalifikovaných pracovníků a také nedisponují potřebnou technikou, čímž je svým způsobem omezen okruh prací, které pro státní podnik mohou vykonávat. Mnohdy také neuspějí ve výběrových řízeních z důvodu vysokých nabídkových cen nebo naopak došlo k situaci, kdy romská firma výběrové řízení sice vyhrála, ale nedošlo z její strany k podpisu smlouvy bez známých důvodů.

Povodí Labe, s.p. při zadávání veřejných zakázek zohledňoval společenský a sociální aspekt a zajistil možnost účasti široké podnikatelské veřejnosti včetně malých a středních regionálních dodavatelů, samozřejmě při zachování maximální hospodárnosti.

Dále, v rámci svých činností, po několik let spolupracuje s vazební věznicí Litoměřice při zapojení osob ve výkonu trestu odnětí svobody do pracovního procesu a dále též s Probační a mediační službou Kolín, kde osoby, na které tento orgán dohlíží, mohou vykonávat některé

práce související s činností státního podniku, jako veřejně prospěšné práce, pokud je mají v rámci trestu nařízeny. U akcí typu oprav opevnění, odstranění nánosů z upravených drobných toků, sečení, kácení apod. oslovuje státní podnik i místní společnosti, zaměstnávající osoby znevýhodněné na trhu práce.

Povodí Ohře, s.p. zaznamenal v roce 2024 rozdílný přístup jednotlivých firem k realizaci zakázek. Z celkového objemu nabídky (14 akcí) ve výši 4,56 mil. Kč bylo romskými firmami zdárně dokončeno 7 zakázek ve výši 2,32 mil. Kč. U dalších akcí oslovené firmy buď na výzvy nereagovaly, nebo nevyhověly s cenovou nabídkou.

I přes tyto některé negativní zkušenosti hodlá státní podnik v budoucnu subjekty zaměstnávající romské občany oslovovat, a to především u zakázek nenáročných na odbornost nebo technické vybavení zhotovitele, jako jsou např. čištění průtočného profilu, sekání travního porostu, likvidace invazních rostlin, údržba a kácení břehových porostů apod.

Povodí Moravy, s.p. zadal v roce 2024 celkem 24 zakázek sociálně zodpovědným způsobem zaměřeným na firmy zaměstnávající romské občany. Kromě jedné nedokončené zakázky, která musela být převedena do letošního roku, pak tyto firmy zrealizovaly akce ve výši 3,9 mil. Kč. Ač byl s některými zhotoviteli menší problém v komunikaci, zakázky byly provedeny v požadované kvalitě a v některých případech došlo i k úspoře vůči předpokládané hodnotě. Státní podnik přistupuje dlouhodobě proaktivně k agendě sociálně odpovědného zadávání, včetně zohlednění zaměstnávání romských spoluobčanů, a tento trend hodlá zachovat i do budoucna.

Lesy České republiky, s.p. (dále jen „LČR“) v návaznosti na své aktivity v minulých letech pokračoval v průběžné komunikaci a spolupráci s Celostátní asociací sociálně odpovědných romských spolků a podnikatelů v ČR i Asociací romských podnikatelů a spolků v ČR, a to na úrovni setkání na Úřadu vlády, Ministerstva zemědělství, ředitelství podniku i oblastních ředitelství a lesních správ. Stejně jako v předchozích letech LČR aktivně upozorňují romské organizace na vyhlášené vhodné veřejné zakázky, které jsou zveřejňovány standardně na internetových stránkách LČR. V případě zájmu se jednotlivé subjekty mohou do těchto otevřených veřejných zakázek přihlásit. Zaměstnanci LČR všem subjektům poskytují i případnou podporu s potřebnou administrací.

Romské organizace a firmy nadále projevují svůj zájem především o stavební zakázky. V roce 2024 se měly možnost zúčastnit 126 stavebních zakázek. Ve výsledku celkem 10 romských organizací realizovalo 68 stavebních akcí v souhrnné hodnotě cca 31,94 mil. Kč bez DPH, což je cca o 1,76 mil. Kč více než v roce 2023. Na 58 zakázek romské organizace nepodaly nabídku nebo nebyly konkurenceschopné cenou. Jednalo se o menší zakázky v úhrnné hodnotě 6,63 mil. Kč. Stavební zakázky, které romské firmy realizovaly se týkaly především oprav a rekonstrukcí lesních cest a odvozních linek, drobných oprav objektů a oplocenek, oprav propustků, sečení trávy, oprav závor a bodů záchrany atp. Až na 1 případ byly dané zakázky provedeny kvalitně a v daných termínech. Nejvíce akcí bylo zrealizováno v rámci organizačních jednotek LČR na území jižních a západních Čech a na Správě toků povodí Moravy.

Spolupráce při zajišťování drobných lesnických zakázek např. na úklid klestu, stavění oplocenek, odkorňování je prakticky nulová. Romské organizace nejsou stále

konkurenceschopné především v oblasti cenových nabídek a termínů plnění. Do sezónních lesnických prací se zapojují jednotliví občané romské národnosti, kteří vykonávají tuto činnost pro LČR na dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr či na krátkodobý pracovní poměr. Novinkou v roce 2024 bylo navázání spolupráce při odklizení černých skládek v rámci Lesní správy Litvínov. Úspěšná spolupráce pokračuje ve sběru semen, kde bylo v roce 2024 nasbíráno téměř 35 tun semenného materiálu. V této oblasti bývá spolupráce s firmami bezproblémová a semena byla odevzdávána v patřičné kvalitě.

b) usnadňovat, v rámci sociálního zemědělství, přístup na trh práce osobám, které obtížně hledají zaměstnání včetně příslušníků romské menšiny

Sociální zemědělství v současné době získává pozornost na základě pozitivního vnímání zemědělství a venkovských zdrojů, kdy se přirozenou cestou zvyšuje i zájem o příznivé účinky přírodních prostor a zemědělských činností pro sociální, zdravotní a duševní pohodu zúčastněných osob. V tomto kontextu představuje koncept sociálního zemědělství novou šanci pro zemědělce zavádět a vytvářet nové alternativní služby, rozšířit a diverzifikovat své činnosti a jejich roli ve společnosti. Sociální zemědělství tak v sobě spojuje dvě oblasti – zemědělství a sociální služby.

Jeho posláním je, kromě zemědělské produkce a služeb, zaměstnávat, vzdělávat a uskutečňovat různé druhy terapií pro široké spektrum znevýhodněných osob, a to za využití dostupných zemědělských zdrojů v daném místě. Cílem je tak za účasti hlavních aktérů (zemědělci a místní komunity) podporovat nebo vytvářet sociální služby ve venkovských oblastech, které přispívají sociálnímu začleňování. Důležitou přidanou hodnotou je možnost integrovat znevýhodněné osoby do prostředí, které především ve venkovských oblastech umožňuje flexibilitu, blízkost a neformálnost širokého spektra vztahů při jejich začleňování, a to především za předpokladu, že budou vykonávat smysluplnou činnost vedoucí k posílení jejich osobnostních a profesních dovedností a schopností, ale také větší nezávislosti a lepšímu sociálnímu postavení.

Cílovou skupinu pro koncept sociálního zemědělství je možné v maximální míře vymezit tak, že se jedná o osoby sociálně a zdravotně znevýhodněné, které potřebují zvýšenou péči při jejich integraci do pracovního nebo běžného prostředí. Vzhledem ke své interdisciplinární povaze tak má sociální zemědělství možnost řadu různých problematických oblastí pozitivně ovlivnit a přinést výhody, mezi které patří především tvorba a udržení pracovních míst na venkově. Některé z projektů v sociálním zemědělství jsou zakládány jako nové organizace, které vytvářejí nová pracovní místa pro místní obyvatele právě z venkovských oblastí, což má pozitivní dopad také na snižování počtu obyvatel nebo na nezaměstnanost. Pro samotné klienty jsou viditelné přínosy především v posilování jejich kvality života, sociálního začleňování, vzdělávání, zaměstnanosti a terapie.

Venkovské prostředí je specifické tím, že zde nežijí početné romské komunity, a tudíž nedochází ani ke vzniku sociálně vyloučených lokalit, jak můžeme sledovat v některých městech. Do aktivit sociálního zemědělství se romští občané přesto zapojují, a to buď jako zaměstnanci sociálních zemědělských farem, nebo jako klienti při rehabilitačních činnostech.

Resort zemědělství podporuje dlouhodobě projekty zaměstnanosti osob obtížně umísitelných na trhu práce ve venkovských oblastech. Je potěšitelné, že aktivity těchto projektů dokážou

oslovit i venkovské Romy. V roce 2024 se do tří integračních projektů sociálního zemědělství zapojilo 12 romských občanů.

b) Seznam pracovních orgánů Ministerstva zemědělství (komise, výbory, pracovní skupiny), které se obsahově týkají tématu romské integrace či jiných témat souvisejících s romskou menšinou.

Ministrem zemědělství byla zřízena Pracovní komise sociálního zemědělství. Kromě zainteresovaných zaměstnanců Ministerstva zemědělství jsou jejími členy zástupci Ministerstva práce a sociálních věcí, nestátních neziskových organizací, Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu, a.s., akademického sektoru a další odborníci. Náplní práce této komise je mimo jiné příprava organizačních, legislativních a faktických opatření týkajících se života osob ohrožených diskriminací na venkově a činnosti směřující k řešení sociálních podmínek lidí žijících ve venkovských oblastech.

c) Doplnující informace pro zpracování Zprávy o stavu romské menšiny v České republice za rok 2024

Nad rámec plnění výše uvedených úkolů a nad rámec plnění opatření Strategie rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie romské integrace) 2021-2030 uveďte, co významného Váš resort vykonal pro zlepšení situace Romů v roce 2024, nebo co by ve vztahu k agendě Vašeho resortu mělo být zmíněno ve Zprávě o stavu romské menšiny v České republice za rok 2024. Jaká významná témata řešil Váš resort ve vztahu k příslušníkům romské menšiny, popřípadě jakým způsobem byly vyřešeny? Jaké trendy v oblasti romské integrace byly Vaším resortem v roce 2024 zaznamenány, a k jakému vývoji došlo oproti roku 2023?

Veškeré informace jsou obsaženy v předcházejících bodech.

10. Ministerstvo zahraničních věcí

a) Seznam pracovních orgánů Ministerstva zahraničních věcí (komise, výbory, pracovní skupiny), které se obsahově týkají tématu romské integrace či jiných témat souvisejících s romskou menšinou.

b) Doplnující informace pro zpracování Zprávy o stavu romské menšiny v České republice za rok 2024

Nad rámec plnění výše uvedených úkolů a nad rámec plnění opatření Strategie rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie romské integrace) 2021-2030 uveďte, co významného Váš resort vykonal pro zlepšení situace Romů v roce 2024, nebo co by ve vztahu k agendě Vašeho resortu mělo být zmíněno ve Zprávě o stavu romské menšiny v České republice za rok 2024. Jaká významná témata řešil Váš resort ve vztahu k příslušníkům romské menšiny, popřípadě jakým způsobem byly vyřešeny? Jaké trendy v oblasti romské

integrace byly Vaším resortem v roce 2024 zaznamenány, a k jakému vývoji došlo oproti roku 2023?

Vyjádření Ministerstva zahraničních věcí nebylo poskytnuto.